

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Silahlı insidentdə
adı keçən idmançı
Bakıda maşınla
adam öldürdü

yazısı səh.13-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 22-24 iyul 2017-ci il Şənbə № 153 (6767) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Prezidentlərin görüşünü mümkünsüz edən səbəblər

Separatçıların "seçki" şousu danışıqları mənasız edib; ABŞ Dövlət Departamenti separatçılara tərş şapalaq vursa da, həmsədrilər susur...

yazısı səh.11-də

Milli mətbuatımızın yaranmasından 142 il keçir

yazısı səh.3-də

Kəlbəcər girovları Azərbaycanda həbsdə olan ermənilərlə dəyişdirilə bilir - gözlənti

yazısı səh.7-də

Mübariz Qurbanlı:

"Ziyahlarımız İslama qarşı yox, xurafata qarşı mübarizə aparıb"

yazısı səh.10-də

Hökumət dövlət büdcəsi hesabına ABB-ni xilas edir - ekspert rəyi

yazısı səh.13-də

Heydər Camalın vəfatının və dəfninin müəmmaları - Həmid Herişçinin yazısı

yazısı səh.15-də

Həbsdəki xanım general kimləri və niyə dinlətdirib - "MTN işi"ndə yeni gəlişmə

yazısı səh.3-də

Varlıqların cinayətləri gizlədilir - Faiq Seyidovun oğlunun yeni istintaqı olacaqmı?

yazısı səh.4-də

Etibardan sui-istifadə, himayədar məmur, ədalətsiz məhkəmə - bir ortaqlığın süqut etməsi əhvalatı...

yazısı səh.14-də

Qərb qonşumuz üzərindən Azərbaycana şimal təhlükəsi

KREMLİN QORXULU "ÜÇÜNCÜ QARABAĞ" SSENARİSİ

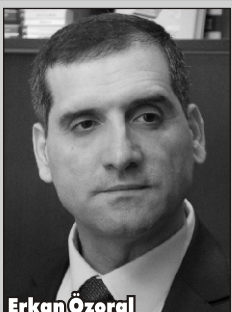
Moskva NATO-ya can atan Gürcüstanı ram etmək üçün Cavaxetiya ermənilərini ayağa qaldıra bilər; son bir ildə əlaqələri xeyli istiləşən Türkiyə Rusiyadan əsən "soyuq küləyi" önleyə biləcəkmi? Ekspertlər deyir ki...

yazısı səh.5-də

Dönərxanalardan gələn təhlükə: brüsellyoz, qurd xəstəlikləri və xərcəng...

İstehlakçılara hələ də mənşəyi bilinməyən ətdən hazırlanan dönərlər satılır; satıcı alıcıları əmin, ekspertlər isə xəbərdar edir... yazısı səh.12-də

Erkan Özoral

"Yeni Musavat"ın qonağı olan Türkiyə səfiri önəmli açıqlamalar verdi

yazısı səh. 8 və 9-da

Lapşin Rusiyaya təhvil verilir?

yazısı səh.7-də

Ermənistanda konsert verməyə hazırlaşan Ququşa sərt təpki gəldi

yazısı səh.7-də

Hörmətli
KİV nümayəndələri!

22 iyul

*Milli Mətbuat və
Jurnalistika günü*

münasibəti ilə Sizləri təbrik edir,
hamınıza azad, demokratik cəmiyyət
quruculuğu yolundakı fəaliyyətinizdə
uğurlar arzulayırıq.

Hər zaman sözünüz
kəsərli, qələminiz iti olsun!

AVR MED

Həbsdəki xanım general kimləri və niyə dinlətdirib - “MTN işi”ndə yeni gəlişmə

Ləğv edilmiş MTN-in Monitoring Mərkəzinin sabiq rəisi, general-mayor Teymur Quliyev, Transmilli İqtisadi Cinayətkarlığa Qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin sabiq rəisi, general-mayor Sübahir Qurbanov, Əməliyyat-Texniki İdarəsinin rəisi, general-mayor Natəvan Mürvətova, həmin qurumun digər vəzifəli şəxsləri Füzuli Əliyev, Zaur Məmmədov, Natiq Aliyev, Fərhad Atayev, Anar Şirəliyev, Eşqin Əliyev, Elşad Əzizovun cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə iclası keçirilib.

Musavat.com xəbər verir ki, cinayət işi Bakı Hərbi Məhkəməsinin sədri, hakim Həbib Həsənovun sədrlik etdiyi kollegiyada Sabunçu Rayon Məhkəməsinin inzibati binasında araşdırılıb. Məhkəmə prosesi qapalı keçirilib. İclasda sahibkarlar və digər vətəndaşların qanunsuz dinlənməsi epizodu üzrə sabiq MTN və DTX əməkdaşları ifadə veriblər. Zərərçəkmiş şəxslər bu iş üzrə həbsdə olan MTN-çiləri tanımadıqlarını deyiblər.

Dinləmə epizodları digər cinayət işi üzrə təqsirləndirilən generalılar - Akif Çovda-

rov və Elçin Quliyevlə bağlı İttihama yazılır ki, zərərçəkmişlər bu iş üzrə təqsirləndirilən Teymur Quliyev və Natəvan Mürvətovanın idarəsi tərəfindən dinlənilib. Buna görə də həmin şəxslər bu prosesdə də dinlənilə bilər.

Məhkəmənin növbəti iclası iyulun 27-də davam etdiriləcək.

İttihama görə, ləğv olunmuş Milli Təhlükəsizlik Nazirliyinin sabiq baş idarə və idarə rəisləri Sübahir Qurbanov, Teymur Quliyev, Natəvan Mürvətova, eləcə də həmin qurumun digər vəzifəli şəxsləri - Füzuli Əliyev, Zaur Məmmədov, Natiq Aliyev, Fərhad Atayev, Anar Şirəliyev, Eşqin Əliyev, Elşad Əzizovun 2004-2015-ci illər ərzində mütəşəkkil dəstə tərkibində xidməti vəzifələrinin icrası ilə əlaqədar hakimiyyətdən və öz qulluq mövqelərindən sui-istifadə ediblər.

Dəstə üzvləri sahibkarlara psixi və fiziki zorakılıq göstərməkdə, həbsə alma və barələrində rüsvayedicilik məlumatları yayma hədəsi ilə külli miqdarda pul tələb etməkdə ittiham ediliblər.

□ İ.MURADOV

Bu gün jurnalistlərin peşə bayramıdır

Milli mətbuatımızın yaranmasından 142 il keçir

Bu gün Azərbaycan milli mətbuatının yaranmasından 142 il ötür. Azərbaycan ictimai həyatının ən mühüm hadisələrindən biri olan milli mətbuatın formalaşması XIX əsrin ortalarına təsadüf edir.

1832-ci ildə "Tiflis xəbəri" qəzeti və 1845-ci ildə "Zaqafqazski vestnik" qəzetinə "Qafqazın bu tərəfinin xəbəri" adlı Azərbaycan dilində buraxılan əlavə, milli mətbuatın yaradılması istiqamətində atılmış ilk addımlardandır. Bu nəşrlər rəsmi bülleten xarakteri daşdığından onlar hələ qəzet adlandırılma bilmezdi.

Milli mətbuatımızın bü-növrəsi yalnız 1875-ci il iyulun 22-də "Əkinçi" qəzetinin ilk nömrəsinin nəşri ilə qoyuldu. Bütün Qafqazda böyük əks-səda doğuran bu qəzetin nəşir, redaktoru və korrektorunu da Azərbaycan milli maarifçilik hərəkatının banilərindən biri, təbi-

ətşünas alim Həsən bəy Zərdabi idi. Qəzetin ərəşəyə gəlməsində Mirzə Fətəli Axundov, Seyid Əzim Şirvani, Nəcəf bəy Vəzirov, Əsgər ağa Gorani və başqa ziyalıların böyük xidmətləri olub. Nəşrin qazandığı ən böyük uğurlar ilk növbədə onun dilinin xalq dilinə yaxın, sadə və səlis olması idi.

Lakin rus-türk müharibəsi dövründə "türk-tatar" dilində nəşr edilən qəzetin arxa cəbhədə oxunmasından ehtiyat edərək Rusiya hökuməti 29 sentyabr 1877 il tarixində "Əkinçi"nin rəsmi nəşrinin dayandırılması barədə fərman verib. Bu işdə "Əkinçi"nin müəttibi erməni Mina-

sovinun donosları da öz işini gördü.

XX əsrdə isə Azərbaycan dilində çıxan ilk qəzet Məmmədəğa Şaxtaxtinskiyin 1903-cü ildə Tiflisdə buraxdığı ictimai-siyasi "Şərqi-rus" qəzeti oldu. "Şərqi-rus" Cəlil Məmmədquluzadə, Mirzə Ələkbər Sabir, Abbas Səhəhət, Ömər Faiq Nemənzadə, Hüseyn Cavid, Məmməd Səid Ordubadi, Əliqulu Qəmküsar, Əli Nəzmi kimi böyük maarifçiləri öz ətrafında birləşdirə bilmişdi.

Qəzet ətrafında formalaşmış yaradıcı heyət Azərbaycanda mətbuatın inkişafının yeni mərhələsinin başlanması üçün zəmin yaratdı. Cəlil Məmmədquluzadənin təşəbbüsü, redaktorluğu və nəşirliyi ilə 1906-cı il aprelin 7-də Tif-

lisdə həftəlik illüstrasiyalı ilk Azərbaycan satirik jurnalı - "Molla Nəsrəddin" işıq üzünü gördü. Bu jurnal 1906-1918-ci illərdə Tiflisdə, 1921-ci ildə Təbrizdə, 1922-1931-ci illərdə Bakıda nəşr edilib. Onun milli oyanış prosesinə xidmət edən haqq səsi Qafqazın hüddudlarını aşdı Rusiyada, Türk aləmində, bütün Yaxın və Orta Şərqdə eşidildi.

XXI əsrdə Azərbaycanın müstəqilliyini bərpa etməsi ilə ölkədə həyatın bir çox səhələrində olduğu kimi, mətbuatın inkişafında da dönüş yarandı. Ötən illər ərzində Azərbaycan mətbuatı daim cəmiyyətin proseslərə baxışını əks etdirən güzgü rolunu oynayır.

Hazırda Azərbaycanda 200-dən çox qəzet, 100-ə

Həsən bəy
Zərdabi

Azərbaycan
mətbuatının
banisi

Görkəmli maarifçi,
publisist və pedaqoq

yaxın jurnal, 50-dən çox televiziya və radio kanalı, onlarla mətbuat yayımı şirkəti və jurnalist təşkilatı fəaliyyət göstərir. İnternetin sürətli inkişafı çoxsaylı informasiya resurslarının yaranmasına səbəb olub.

2013-cü il iyulun 22-də Azərbaycan prezidentinin sərəncamı ilə paytaxtın Bibiheybət qəsəbəsində KİV işçiləri üçün inşa edilmiş 156 mənzillik bina istifadəyə verilib. Elə həmin gün ölkə rəhbərinin iştirakı ilə jurnalistlər üçün daha bir yaşayış binasının təməli qoyulub ki, onun da açılışı məhz milli mətbuatımızın yaranmasının 142-ci il dönümünə, yeni bugünlərə təsadüf edib. İyulun 20-də ölkə başçısının da iştirakı ilə jurnalistlər üçün yeni tikilən binanın açılış mərasimində

255 nəfər mətbuat nümayəndəsinə mənzil təqdim olunub. Eyni zamanda elə həmin günü prezidentin iştirakı ilə jurnalistlər üçün üçüncü binanın da təməli qoyulub.

Onu da qeyd edək ki, bu gün Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütəvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu 22 iyul - Azərbaycan Milli Mətbuatının yaranmasının 142-ci ildönümü ilə əlaqədar keçirdiyi fərdi jurnalist yazıları müsabiqəsinin qaliblərini də mükafatlandıracaq.

Milli Mətbuat günü münasibətilə bütün jurnalist həmkarlarımızı təbrik edir, onlara yeni uğurlar arzulayırıq.

□ Əli RƏİS

Rəşad Qafarov

Çexiyadakı səfirliyimiz iş adamının qətli haqda: "İstintaqın nəticəsini gözləyirik"

Rəşad Qafarovun qətlinin üstü açılmaq bilmir; öldürülən iş adamının ailəsi Azərbaycana qayıdıb...

Çexiyanın paytaxtı Praqada öldürülən azərbaycanlı iş adamı Rəşad Qafarovun qətlinin üstü bağlı olaraq qalır. R.Qafarov bu il iyunun 30-da öz avtomobilində ölü tapılmışdı. "TERN Transport & Trading CZ" şirkətinin baş direktoru Rəşad Qafarovun qətli ilə bağlı saxlanılanlar olsa da, bu günə qədər onların adları açıqlanmışdır.

R.Qafarovun müavini olmuş Mübariz Süleymanovla dünən yenidən əlaqə saxladıq. Bildirdi ki, onlara hələlik istintaqda hər hansı bir irəliləmə haqda bilgi verilməyib. Qeyd edək ki, M.Süleymanov qəzetimizə ötən açıqlamasında demişdi ki, şübhələrin kimliyi, ad-soyadları gizli saxlanılır. M.Süleymanov deyib ki, qətlin motivi haqda da konkret məlumata malik deyillər. R.Qafarovun qətlindən sonra həyat yoldaşı övladları ilə birgə Azərbaycana qayıdıb. Onun cənəzəsi Bakıya gətirilərək Bilgəh qəsəbə qəbiristanlığında torpağa tapşırılıb.

Qeyd edək ki, R.Qafarov qətlinə qədər ailəsi ilə birgə Çexiyada yaşayırdı. 2 övladı da orada təhsil alırdı.

Qətdən sonra qanlı cinayətin R.Qafarovun işgüzar fəaliyyəti və ya şəxsi münasibətlər zəminində baş verməsinin müəyyənləşdirilməsi istiqamətində iş aparılır. R.Qafarovun fəaliyyətinə bələd olanlar bildirirlər ki, onun işgüzar fəaliyyəti ilə bağlı hər hansı bir problem olmayıb. Şəxsi müstəvidə də kimlərsə mübahisəsi, toqquşması haqda məlumat yoxdur.

R.Qafarov "TERN Transport & Trading CZ" və "TERN Transport & Trading AZ" şirkətlərinə rəhbərlik edib. Birinci şirkət əsasən Avropa ərazisində beynəlxalq yükdaşımaları, ikincisi isə Azərbaycanın yerli və beynəlxalq yükdaşımalarını həyata keçirməkdədir. Şirkətləri beynəlxalq yük daşımaları ilə məşğul idi. İngiltərədən Çexiyaya, Çexiyadan İtaliyaya, Azərbaycana və digər ölkələrə yüklər daşınıb. İyunun 30-da R.Qafarovu görüşə çağırıblar. Görüşə çağırılarda telefon söhbətinin şahidi olan həyat yoldaşı hər hansı bir qeyri-adilik hiss etməyib. R.Qafarov görüşə gedəndən az sonra onu Praqa şəhəri, Argentinskaya küçəsində öz maşınında cansız vəziyyətdə aşkarlayıblar. Məhkəmə tibb ekspertləri onun bədənində 5 bıçaq xəsarətinin izini aşkarlayıb. Hazırda istintaq bu məsələni araşdırır ki, ona həmin xəsarətləri maşında yanında əyləşən şəxs yetirib, yoxsa hadisə maşından kənarında olub. İlk qənaətlərə görə, hadisə maşından kənarında baş verib.

R.Qafarovun 40 yaşı vardı. İşə Azərbaycanın prokurorluq orqanlarında başlamışdı. R.Qafarov Çexiyada və Azərbaycanda öz sahəsində kifayət qədər tanınmış biznesmen olub. O, hazırda fəaliyyətini dayandırmış Azərbaycan Beynəlxalq Universitetinin məzunudur, bundan əvvəl "Panalpina" beynəlxalq lojistik şirkətinin regional nümayəndəliyində işləyib. Sonuncu vəzifəsi "TERN Transport & Trading CZ" şirkətinin baş direktoru vəzifəsi idi. Çexiyanın şirkətlər reyestrində yer alan məlumata görə, bu şirkətin səhmdarları Rəşad Qafarov və Dilara Qafarova'dır. "TERN Transport & Trading" şirkətinin saytında göstərilənlərə əsasən bu şirkət 2008-ci ildə yaradılıb, hava, dəniz, demiryolları və avtomobil daşımaları ilə lojistik xidmətlərin tam kompleksini təklif edir. Şirkətin ilkin yükdaşımaya marşrutu Azərbaycandan olsa da, o, tezliklə fəaliyyətini genişləndirib, Çexiya, Böyük Britaniya, ABŞ, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Rusiya və Türkiyədə filiallar şəbəkələri, anbarlar yaradıb. Şirkət hazırda Avropanın avtomobil nəqliyyatı ilə yükdaşımalar sahəsində liderlərdən biridir. Saytda göstərilir ki, şirkət dünyanın istənilən bir nöqtəsindən istənilən başqa nöqtəsinə yükləri çatdırmağa hazırdır. Yükdaşımalarla əlavə, şirkət yüklərin qısa və uzunmüddətli saxlanılmasını, yüklərin idarə edilməsini, gömrük xidmətlərini, sığorta və digər məsələləri də həll edir.

R.Qafarovun qətli ilə bağlı ölkəmizin Çexiyadakı səfirliyi ilə əlaqə saxladıq. Səfirliyin əməkdaşı Sənan Fərəcov deyib ki, sorğumuzu cavablandırmaq üçün Çexiya hüquq-mühafizə orqanlarından istintaqın gedişatı ilə maraqlanıb.

"Çexiya hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən səfirliyimizə heç bir rəsmi məlumat daxil olmayıb. Hələ ki istintaq davam edir. Biz də istintaqın nəticəsini gözləyirik. Səfirlik müəmmadi olaraq bu məsələ ilə maraqlanıb, hələ istintaq davam edir. Əlimizə bir məlumat çatsa, ictimaiyyətə çatdıracağıq", - deyərək səfirlik əməkdaşı bildirib.

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

General, Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti rəisinin müavini Novruzəli Orucovun oğlu Rüstəm Orucovun həbsi ölkə ictimaiyyətindən gizlədilən bir sıra cinayətləri üzə çıxarıb.

Məlum olub ki, generalın oğlu Rüstəm Orucov "Xaliq Faiqoğlu" MMC-nin faktiki sahibi Faiq Seyidovun nəzarətində olan marşrut xətlərindən birində sürücü olan Sənan Səmədovu vurub xəstəxanaya edəndən əvvəl də avtomobillə ölümlə nəticələnən qəza törədib. Həmin qəzadan sonra təhsil aldığı Polis Akademiyasının 3-cü kursundan qovulub, 2 il həbsdə olub və şərti cəza üzərində saxlanılmaqla azad olub. R.Orucovun avtobus sürücüsü ilə höcətləşməsi və onu döyməsi özünün keçmişdə törətdiyi hadisə ilə bərabər "Xaliq Faiqoğlu" MMC-nin faktiki sahibi Faiq Seyidovun da ölümlə nəticələnən avtoqəza törətdiyini üzə çıxarıb. X.Seyidov 2015-ci ildə sərəncamında olan Az 10 LU 090 dövlət nömrə nişanlı "Mercedes GL" markalı avtomobili ilə Binəqədi rayonu ərazisində yol-nəqliyyat hadisəsi törədib. O, avtomobilini yüksək sürətlə idarə etdiyindən qarşısına çıxan piyadaya vurub. Piyada isə aldığı ağır xəsarətlərdən hadisə yerində keçib. İş adamının oğlunun bahalı maşınla vurduğu şəxs Müdafiə Nazirliyinin polkovnik-leytenant rütbəli zabiti Eldar Məmmədov olub. Həmin vaxt bu hadisəni ictimaiyyətdən gizlədiblər. Elə bu faktın gizlədilməsi iş adamının oğlunu məsuliyyətdən kənar da saxlanılmasını, həbs edilməməsinə təmin edib. Məlumdur ki, prezident İlham Əliyev bahalı maşınlarla avtoşluq edən, ictimaiyyətə saymazyana münasibət göstərənlərə qarşı mövqeyi sərtidir. Prezident dəfələrlə məmurlara xəbərdarlıq edərək onları övladlarını düzgün tərbiyə etməyə çağırıb. Prezident hətta bəzi məmurlara məhz övladlarının xoşagəlməz hərəkətlərinə görə sərt xəbərdarlıq da edib. Ölkə başçısı vəzifəli şəxslərdən cəmiyyətdə özlərini apara bilməyən övladları barədə ölümlə tələb edib.

"Kim onlara bu statusu verib cəmiyyətdə? Bir də

Faiq Seyidov

Varlıqların cinayətləri gizlədilir - Faiq Seyidovun oğlunun yeni istintaqı olacaqmı?

DİN-in mətbuat xidməti:

"Hazırda iş üzrə istintaq gedir..."

bilsəm ki, kiminsə ailə üzvü haradaca xuliqanlıq eləyir, nadanlıq eləyir, özünü apara bilmir, o adam həbs ediləcək, atası işdən qovulacaq", - deyərək dövlət başçısı vurğulayıb.

F.Seyidov məmur olmasa da, böyük maliyyə imkanlarına sahib iş adamıdır. Onun oğlunun istintaqdan kənar saxlanılması, baş zabit E.Məmmədovun ölümü ilə nəticələnən yol qəzasının "cinayət tərkibi olmadığından" xitam olunması suallar yaradıb. Xitam qərarının verilməsinin əsasları bu gün də geniş ictimaiyyətdən gizlədilir.

Məsələ ilə bağlı Binəqədi Rayon Polis İdarəsinin İstintaq Şöbəsi ilə əlaqə saxladıq. Şöbədən bildirdilər ki, X.Seyidovun törətdiyi ölümlə nəticələnən qəzadan dolayı başlanan cinayət işinin hansı səbəbdən xitam olunduğu haqda məlumat vermək səlahiyyətləri yoxdur. DİN-in mətbuat xidmətindən isə sorğumuza cavab veriləcəyini qeyd etdilər.

Yada salaq ki, general Novruzəli Orucovun oğlu Rüstəm Orucov da vaxtilə ölümlə nəticələnən avtoqəza törədib. F.Seyidovun oğlu Xaliq Seyidovun eyni tərkibli əməlini cinayət kimi qiymətləndirməyən istintaqçılar Rüstəm Orucovun əmə-

nilməsindən belə boyun qaçırır. Ondən şikayət edən A.Xanməmmədovun ailəsini hədələyir, müxtəlif yollarla təzyiq göstərir. A.Xanməmmədov F.Seyidov tərəfindən zəbt edilmiş əmlakının boşaldılması barədə məhkəməyə və özünə müraciət edib. Bundan sonra isə şərhlənərək həbs olunub.

DİN-in mətbuat xidmətindən "Yeni Müsavat"ın əməkdaşının sorğusuna cavab olaraq bildirlər ki, hazırda iş üzrə istintaq gedir.

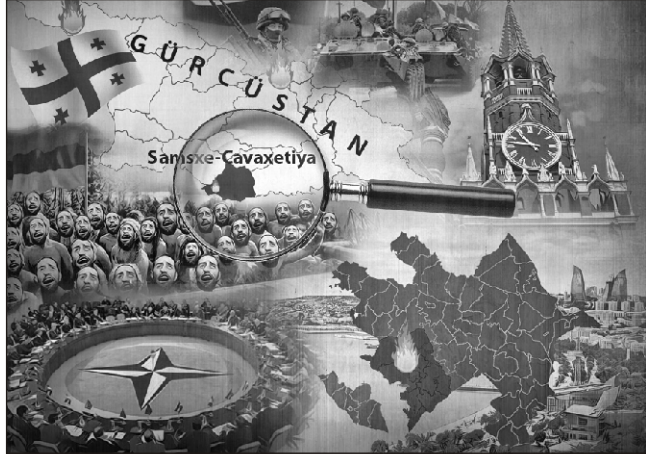
Qeyd edək ki, Azad Xanməmmədov 2 min kvadrat metr sahəsi olan obyektləri "Safa Holding"ın

sahibi, Bakıda çoxsaylı marşrutları, obyektləri olan Faiq Seyidova icarəyə verib. Amma icarə haqqını ala bilməyib. Buna görə də Azad Xanməmmədov məhkəməyə üz tutub. Faiq Seyidov Azad Xanməmmədovun məhkəməyə müraciətindən xəbər tutduqdan sonra həmin əmlakın yerləşdiyi binada tərribat törədəcəyini və Xanməmmədovun ailəsini hədələyərək hamısını zindanlarda çürüdəcəyini bildirib. A.Xanməmmədov isə əmlakın onun adına olmasından, həmin əmlakın yararsız hala salınacağından, binada tərribat törədiləcəyindən və nəticədə sadə insanların zərər çəkəcəyindən ehtiyat edərək obyektləri qorumaq məqsədilə qanunauyğun şəkildə "Riyad" Mühafizə Xidməti ilə müqavilə bağlayıb. Mühafizə xidməti ərazinin mühafizəsini həyata keçirməyə başlayan zaman Faiq Seyidov və onun tərəfdarları tərəfindən əvvəlcədən planlaşdırılmış tərribat xarakterli hərəkətlərə yol verilərək məqsədli şəkildə münafiqə yaradılıb və nəticədə onlar hadisədə heç bir iştirakı olmayan Azad Xanməmmədovun həbsinə nail olublar.

□ E.HÜSEYNOV

Qərb qonşumuz üzərindən Azərbaycana şimal təhlükəsi

Azərbaycanın da daxil olduğu Güney Qafqaz ətrafında situasiya gərginləşməyə üz tutub. Sözsüz ki, bunun da qayəsində bölgənin həll olunmamış üç konfliktli durur - Dağlıq Qarabağ, Abxaziya və Cənubi Osetiya. Ələlxüsus da Qarabağ ixtilafı bölgəni böyük inkişafdan və inteqrasiya proseslərindən saxlayan əsas əngəl olaraq qalır.

Moskva hələ ki Dağlıq Qarabağ məsələsinə müstəqilliyini birtərəfli qaydada tanıdığı Abxaziya və Cənubi Osetiyadan bir qədər fərqli yanaşır. Hərghah, mahiyyət ciddi şəkildə fərqlənir. Kreml Qarabağ məsələsi ilə də Ermənistanın vasitəsi ilə eyni dərəcədə manipulyasiya edir, onun həllinə və region ölkələrinin bir-biri ilə dolğun əlaqələr qurmasına əngəl yarada bilər. Görəsən, nə vaxtadək? Gürcüstanın Qərbə, NATO-ya istiqamətli addımlarının intensivləşməsi Rusiyanı hansı məkrli ssenarilərə sövq edə bilər?

***
"Rusiya istəmədiyi müddət ərzində Cənubi Qafqazda konfliktlər bitməyəcək". Bu sözləri axar.az-a Rusiyanın MDB ölkələrinə, o sırada Güney Qafqaz ölkələrinə təsirini yenidən gücləndirməyə çalışmasını şərh edən politoloq İlqar Vəlizadə deyib. Onun fikrincə, Moskva müxtəlif vasitələrlə Qafqaz dövlətlərini öz təsir dairəsindən kənara buraxmamağa çalışır.

"Cənubi Qafqazda 3 regional konflikt ocağı var. Praktika göstərir ki, xarici müdaxilələr hər zaman münafiqliyin gərginləşməsinə gətirib çıxarır. Rusiya bu konfliktlərə maraqlı olduğunu müddətdə münafiqlişə ocaqları həll olunmamış qalacaq", - deyir o qeyd edib. Politoloqun sözlərinə görə, Kreml Qarabağdan fərqli olaraq, Abxaziya və Cənubi Osetiya konfliktində birbaşa iştirak edir.

"Rusiyanın rəsmi dövlət kimi Abxaziya və Cənubi Osetiyayı tanıması buna misaldır. Gürcüstanın bu regionları yenidən özünə inteqrasiya etdirməklə bağlı hər hansı bir ciddi addımı Rusiyanın müqaviməti ilə qarşılaşacaq. Moskvanın Tiflisə təzyiq üçün alternativ konflikt ocaqları yaratmaq ehtimalı da var. Bunlar sırasında daha təhlükəli vəziyyət erməni icmasının yaşadığı Cavaxetiya bölgəsi ilə bağlıdır. Moskva burada erməni diasporundan da istifadə edə bilər. Çünki buradakı erməni diasporu Rusiyada fəaliyyət göstərən erməni diasporu ilə sıx bağlıdır. Bu bağlılığa görə Rusiya istədiyi vaxt Cavaxetiya bölgəsində erməniləri bir təzyiq aləti kimi Tiflisə qarşı istifadə edə bilər" - politoloq vurğulayıb.

Kremlin qorxulu "üçüncü Qarabağ" ssenarisini

Moskva NATO-ya can atan Gürcüstanı ram eləmək üçün Cavaxetiya ermənilərini ayağa qaldıra bilər; son bir ildə əlaqələri xeyli istiləşən Türkiyə Rusiyadan əsən "soyuq küləyi" önləyə biləcəkmi? Ekspertlər deyir ki...

***
Öz növbəsində keçmiş dövlət müşaviri Qabil Hüseynli Rusiyanın nə Cənubi Qafqazı, nə də Ukraynanı ələndirərək buraxmaq fikrində olmadığını deyir. O, Rusiyanın Cənubi Qafqazda olan 3 regional konflikt ocağını, o cümlədən Ukraynadakı konflikt ocaqlarını istədiyi zaman aktivləşdirə biləcəyi qənaətinə gəlir: "Rusiya bu proseslərdə tənzimləyici rol oynayaraq, istədiyi vaxt Azərbaycan-Ermənistan sərhədində vəziyyəti gərginləşdirə bilər. Aprel əməliyyatları elə bunun nəticəsi idi. Ermənistan bir qayda olaraq, Rusiyanın təlimatı ilə hər an hərəkətə keçə bilər".

Politoloq əmindir ki, Rusiya postsovet məkanına təsirini gücləndirmək istəyir: "Moskva Ukraynanın daxilində daha təhlükəli konfliktin bünövrəsini qoyub. Söhbət qondarma Malorusiya dövlətinin yaradılması və daha sonra Rusiyaya birləşdirilməsi planından gedir. İndi görünür ki, Rusiya SSRİ-nin keçmiş ərazilərində qurulmuş respublikaların ərazilərini zəbt etmək üçün ciddi proseslərə hazırlaşır. Rusiya öz məqsədini mərhələli şəkildə həyata keçirir".

Q.Hüseynli Moskvanın daha ağır zərbəni Gürcüstan üçün hazırladığını bildirib: "Rusiya Gürcüstanı təsir göstərmək üçün Cavaxetiya bölgəsində erməniləri də ayağa qaldıra bilər. Cavaxetiya bölgəsində olan ermənilərin muxtariyyət tələb etmək istəyi tək İrəvandan

Kreml bu dövlət uğrunda savaşı gücləndirməklə SSRİ-dən sonra Qərblə arasında mövcud olan bufer zonasının yoxa çıxmasına çalışır...
***

Bu arada İstanbuldakı Tədqiqatlar Mərkəzi bir ictimai sorğunun nəticələrini açıqlayıb. Musavat.com-un verdiyi məlumata görə, məlum olub ki, hazırda qarşılaşdığımız Rusiyalı yox, ABŞ-ı ən qeyri-dost dövlət hesab edirlər (müvafiq surətdə 18 və 37%). Avropa Birliyi ölkələrinin adları da qeyri-dost dövlətlər sırasında çəkilib (24%). Respondentlərin 71%-i isə

Jurnalistin şad gününü özünə dərd edənlər

Zahid SƏFƏROĞLU
zsafaroglu@gmail.com

Azərbaycan jurnalistikası Azərbaycanın özü kimi ziddiyyətli bir dönmədən keçir. Bu dönmədə media üçün bizcə, ən önəmli odur ki, jurnalist adına iddia edən hər kəs ilk növbədə Azərbaycan adına bacardığını eləsin.

Mövcud şərtlər altında "Yeni Müsavat" olaraq, biz məhz bunu edirik - mümkün olanı. Hətta olmayanı da etməyə çalışırıq. Sağa-sola baxmadan, sağdan soldan üstümüzdə yönəlmiş qərəzli baxışlara etina etmədən işimizdəyik. Ancaq "boyumuzdan yuxarı tullanmaq" barədə də düşünürük. Sadəcə, vəzifəmizi yerinə yetiririk. İş olan yerdə isə qüsurlar həmişə var. Yalnız ölülər səhv eləməz.

Fəqət, qərəzli şəkildə müsbət işlərimizi görməzləndirən gəlib, xırda-para yanlışları böyük günah, az qala bəşəri cinayət kimi gözümüzə soxanları, bizə dil uzadanları da ədalətli saya bilərik.

Ölkədəki vəziyyətə, mətbuatın durumuna təbii ki, hələ öz səviyyəsinə, dünya görüşünə, hətta mədəniyyətinə uyğun qiymət verir. Baş verənləri köhnə arşınla ölçənlər də az deyil. Hər kəs özü bilər, Allahı bilər. Lakin gerçək belədir ki, Azərbaycanda tənqidi jurnalistikanın adası qalır və "Yeni Müsavat" da o adanın hüduqlarında mövcuddur.

Bəziləri hələ də bizi yanlış olaraq, siyasi kəsimin tərkib hissəsi kimi qəbul edir. Bundan çıxış edərkən bizə - mediaya qarşı hələ də siyasi tələblər, hətta şərtlər irəli sürür. Beləcə, mətbuatla bağlı əsassız siyasi gözləntilər içində əzab çəkir, çabalayır. Ancaq media hakimiyyət uğrunda, hakimiyyəti dəyişmək uğrunda mübarizə aparmır. Bu, onun missiyası deyil. Normal dövüdə mətbuatın missiyası bu ola bilməz. Normal ölkələrdə media hakimiyyətdən də, müxalifətdən də bərabər məsafədə dayanan bir ictimai təsisatdır, "4-cü hakimiyyətdir".

Bu "üçbucaq" çərçivəsində bacardığımız budur. Kimsə bu işi daha yaxşı görə bilirsə, buyursun, keçsin önə. Biz də baxıb görək, o, yolu necə gedəcək, yarı-yolda "motoru" tökməyəcək ki? Qərəz, məsləhətimiz budur ki, biriləri nəşükür-ölüm eləməsin, minnət də qoymasınlar bizə.

Təbii, hamıdan obyektivlik gözləməyə dəyməz. Hər şeyin öz mizan-tərəzi var. Amma və lakin bu məmləkətdə hər kəs əgər götürdüyü statusa uyğun şəkildə boyun borcu olan missiyasını yerinə yetirirsəydi, ölkənin nə dərd olardı ki.

Bişəkk, Azərbaycan reallığı, Azərbaycan özəllikləri də var. Heç kim Aydan gəlməyib. Ancaq əgər bir siyasi qüvvə, siyasətçi, fərd mətbuatı özünə dost, digəri düşmənə çevirirsə, bunun səbəbini elə o siyasətçi və ya siyasi qüvvədə, fərdə axtarmaq daha doğru olmazmı?

Bu, medianın problemi deyil axı. Reallıqları görməzləndirən gəlib ölkənin bütün tanınmış yazarları və imzalarına qarşı cəbhə açmaq, onları haqq-nahaq incitmək siyasətçiyə və ya siyasi partiyaya, şəxsə başucalıq və nüfuz gətirə bilər. Bu aksiomdur. Hazırda ABŞ-da prezident Donald Tramp-media qarşısındadır da bunu parlaq şəkildə görmək olar.

Nə isə. Bir görün, artıq kimlərə, hansı isimlərə qarşı vuruşursuz və bu davanın sonunda sizə uğur vəd olunurmu? İqtidarlar dəyişəcək, mətbuat dəyişməyəcək. Mətbuatla dost olmaq isə mətbuatın, bizim problemimiz deyil. Əminlik, Zərdabi sağ olsaydı, eyni sözü deyərdir.

Yeğin bəzi ağzı göycəklər, jurnalistin şad gününü özünə dərd edənlər yenə başlayacaqlar ki, bunların deməyə hələ sözü də var. Bəli, sözü də var, həmişə də olacaq! Çünki jurnalistik. Biz öz yolumuza davam edirik. Hər şeyə dəqiq qiymət isə əlahəzrət zaman, tarix verəcək. Heç kim də darıxmasın, qabağa qaçıb nostradamsluq eləməsin, əxlaq polisi roluna iddiaçı olmasın. Ələlxüsus o kəslər ki, əxlaq qüsurludur.

Doğru, jurnalist müstəqilliyini qorumaq üçün bahalı hədiyyə götürməməlidir. Ancaq bu hədiyyəni əgər ehtiyac içində olan jurnalistə həmin jurnalistin yolunda can qoyduğu, həyatını riskə atdığı dövlətə verirsə, onda necə? Ərazi bütövlüyümüz uğrunda şəhid olan əsgərin ailəsi və yaxud qaçqın-köçkün dövlətin verdiyi evdən imtina etməlidir? Yoxsa olmaya, müxalifət hakimiyyətə gələcəyi təqdirdə jurnalistlərin, qaçqın-köçkünlərin, şəhid ailələrinin evlərini qanunsuz elan edib milliləşdirməyi düşünür?...
***

Jurnalist də ön cəbhədə olan və həyatını riskə qoyub Vətənin keşiyində duran əsgərdir. Sadəcə, əlində avtomat yox, qələmdir. Odur ki məsləhətdir körpülərin hamısını yandırmayasız. Yənə bizə ehtiyacınız ola bilər...

Bayramınız mübarək! Vətənin keşiyində duran, səngərdə olan jurnalistləri deyirik.

□ Analitik xidmət

Biz yazmağa davam edəcəyik. Necə ki, prezident İlham Əliyev mətbuat işçiləri qarşısında nədən yazmalı olduğumuzu bir daha bizə xatırladı. Mənzil alanlar jurnalistlər haqqında az qala keçmiş zamanda danışmağa cəhd edənlər bir azca düşünsəydilər kaş.

Elşad PAŞASOY
 epashasoy@yahoo.com

Təsəvvür edin, bu dövlətin başçısı "jurnalistlər belkə özləri də bilmədən mənim köməkçilərimdirdi" deyir. Bu, mətbuata böyük etimad, ona verilən önəmdir! Bu dövlət indiyədək üst-üstə 410 mənzili jurnalistlərə ona görə hədiyyə etməyib ki, "daha qələm-kağızınızı yığışdırın, bilgisayarı qapadın, yazmayın". Əksinə, yazmağı stimullaşdırdı.

Mənzil arzusunda olan dostlar, əmin olun, bundan sonra kimlər peşkarcasına, qərəzsiz, obyektiv, təhqirdən uzaq, vətənpərvərlik ruhunda yazmaqda davam edəcəksə, hətta məmur özbaşınalığı, ölkədəki problemlər haqda məlumatları tirajlayacağısa, onlar da mükafatlandırılacaq. Özü də siyasi baxışlarına fərq qoyulmadan.

Prezidentin dediklərinə diqqət edin: "Bu binalarda yaşayan və bundan sonra yaşayacaq jurnalistlər müxtəlif siyasi spektrə aiddir və burada da heç bir ay-

gözlə münasibət ola bilərmi? Bir nümunədir, prezident tənqidçi medianın baş redaktoruna salam yollayır. Bu, ümumilikdə mətbuata səmimi münasibətin nümunəsidir.

Bu mesajlara, bu münasibətə dəyər vermək, təqdir etmək, bunlar da olmasa, heç

ləndi prezidentin bizə mənzil hədiyyə etməsinə görə sarsıntı keçirirlər. Jurnalist həbs olunur, etiraz edirlər. Jurnalistə mənzil bağışlanır, yenə etiraz. Yaxşı, siz nə istəyirsiniz?! Belkə mətbuatın reklam bazarına xüsusi töhfəniz var, mətbuata dəstək layihələriniz var? Siz-

dövlət orqanlarının diqqətini bu məsələlərə cəlb edəcəksiniz" - dedi ölkə başçısı.

Daha nə deməlidir? Dövlət başçısı "yazın" deyirsə, bundan sonra onun iradəsinə qarşı kimsə çıxma bilməz təbii ki. Nöqsanları ört-basdır etmək yalnız inkışafı əngəlləməkdir, prez-

riq". Siz belə cəmiyyəti arzularmırsınızmi?

Birilər də mənzil sahibi olan həmkarlarımızı qınayır ki, siz niyə buna görə təşəkkür edirsiniz? Mətbuatda illərdir külüng çalan insanlara ildə bir dəfə telefon təbriki belə çox görənler doğrudanmı başa düşmür ki,

Prezident "yazın" dedi, "yazmayın" yox

n-seçkiliyə yol verilmədi. Müxtəlif siyasi baxışları, müxtəlif partiyaların üzvləri olan insanlar burada bir yerdə bir ailə kimi yaşayacaqlar". Bu, birlik modelidir, kin-küdurətə son qoyulmasına çağırışdır, "hamımızın bir Vətəni var, bütün gücümüzü, qüvvəmizi onun naminə sərf etməliyik, bir-birimizlə mübarizədə tükənməliyik" mesajıdır.

Açılış günündə prezident İlham Əliyevə "Yeni Müsavat" ailəsi, qəzetimizin rəhbərliyi və şəxsən öz adımdan təşəkkür etmək fürsətim oldu, çox səmimi qarşılıq, xeyir-duasını əsirgəmədi, uğurlar arzuladı, "Rauf müəllimə salam deyir" söylədi. Mətbuata bundan

olmasa susmaq əvəzinə, biriləri "ay aman, İlham Əliyev "Yeni Müsavat"çılara ev verdi" deyərək, haray çəkirlər. O, bu addımı ilə hər bir azərbaycanlının prezidenti olacağı barədə vədinə sadıqlığını nümayiş etdirdi. Amma birilər siyasətdə uğur qazana bilməmələrinin səbəblərini, deyəsən, mətbuatda xidmətləri olan şəxslərin dövlətdən mənzil hədiyyə almasında axtarırlar, əbəs yerə.

Biz illərdir ki, nəinki ölkə daxilində müxalifətdə olanlara normal münasibətin olması zərurətindən, onların teltiflənməsindən bəhs edən o qədər yazılar yazmışıq ki. Buna görə bizə bir təşəkkür çox görən-

dən təbrik gözləyirdik, çox gördünüz...Ammə inanın, prezident İlham Əliyev bir gün sizi mükafatlıdırsa, bizim münasibətimiz fərqli olacaq...

Əslində prezidentin çıxışı mətbuatın qarşısında bir "Yol xəritəsi"dir, ölkədəki neqativlərə qarşı daha fəal olmaq çağırışdır. Bizim üzərimizə düşən yeganə iş yazmaqdır. Həm də tənqidçi medianın hədəfinə tuş gələ biləcək məmurlara da mesajını vermiş oldu. "Əminəm ki, siz gələcəkdə də bütün cəmiyyəti narahat edən, incidən məsələlər haqqında yazacaqsınız, harada hansı ədalətsizlik var, qanunsuzluq var, dərhal operativ reaksiya verəcəksiniz, cəmiyyətin və

dentin siyasətinin məğzi də budur.

Mətbuat nümayəndələrinin halal haqqı olan mənzil dartsışmasını aparmaqdansa, dövlət başçısının mesajlarına diqqət edin. Ölkədə yeni bir dönəmin anonsu verilib. "Mən tam əminəm ki, hər bir ölkənin inkışafı üçün demokratiya xüsusi rol oynayır"; "Ölkə iqtisadi cəhətdən zəngin ola bilər, təbii resurslarla zəngin ola bilər, amma əgər cəmiyyətdə gözəl ab-hava, azadlıqlar yoxdursa, bu inkışaf yarımçıq ola bilər və ya dayanıqlı olmaya bilər"; "Bizim üstünlüyümüz ondan ibarətdir ki, siyasi və iqtisadi islahatları paralel şəkildə apar-

söhətdə dövlətin EV hədiyyəsindən gedir? Özü də təmənnasız hədiyyə! Təsəvvür edin, sənə zəng edib deyirlər ki, buyurun, tədbirə gəlin, sizə mənzil hədiyyə olunacaq. Bunun qarşılığında nəhəng bir işin memarı olarlara təşəkkür etmək qəbahətdirmi?

İndiyə qədər bu dövlətin rəhbərliyi hansısa jurnalistə "sənə ev vermişəm, niyə filan cür yazırsan" deyibmi? Deməyibsə, lütfən, bu cür gözəl təşəbbüsə, savab addıma kölgə salmağa çalışmayın! Bineyi-qədimdən bu məmləkətdə ev tikənə "yorulmayan", ev alana "mübarəkdir" deyiblər. Xoş söz demirsinizsə, öz işinizdir. Barı, susun...

Qüds mövzusu son olaraq iki mühüm hadisə ilə yenidən gündəmədir. Birinci hadisə Qüdsə baş verən gərginlikdir. İyulun 14-də Qüdsə baş verən qarşıdurma nəticəsində 2 İsrail polisi və 3 fələstinli öldürülüb, 3 israili isə yaralanıb. Bundan sonra İsrail təhlükəsizlik qüvvələri "Məscid əl-Əqsə"ni bağlayıb və son 50 ildə ilk dəfə Cümə namazı qılınmayıb.

Kənan RÖVŞƏNOĞLU

Yaxın Şərqi "dalanı"

Qüds probleminin dünəni, bu günü və gələcəyi

Bu hadisə dünyada ciddi reaksiya doğurub, hətta Türkiyə prezidenti israili həmkarına zəng edərək məscidin qapadılmasına etiraz edib, müqəddəs məkana həssaslıq göstərilməsinə çağırıb. Fələstin prezidenti Mahmud Abbas xarici səfərini yarımçıq qoyaraq Ramallahə qayıdıb, bir sıra ölkələrdə aksiyalar başlayıb.

İkinci hadisə isə iyulun 20-də Bakıda keçirilən Qüds konfransı idi. Əslində bu iki hadisə arasında birbaşa bağlılıq yoxdur. Azərbaycan XİN, BMT və İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı aylar öncədən planlaşdırılmış Qüds konfransı keçirərək beynəlxalq ictimaiyyətin diqqətini bu problemə yönəltməyə çalışır. Sayca 4-cüsü keçirilən Qüds konfransı Azərbaycanın Yaxın Şərqi aktiv diplomatiyası olan

ölkələrdən birinə çevrilmək yolunda mühüm addımdır.

Ancaq iki hadisəni birləşdirən məqam Qüdsə münasibət idi. Bizim diqqətimizi Bakıdakı Qüds konfransı ilə bağlı bir şəkil çəkdi. Zəldə iştirakçılar üçün ayrılmış masaların 80 faizi boş idi. Müsəlman aləminin hər nə qədər ən ciddi problemi olaraq təqdim etsə də, ilk gündən Qüds məsələsinə məsuliyyətli yanaşmayıb. Bunu Qüdsün hüznü tarixi də təsləhərinin bu gün düşdüyü vəziyyətin əsası qoyularkən bugünkü vəziyyət olub.

Məlum olduğu kimi, Qüds şəhəri 3 səmavi dinin - İslam, Xristianlıq və Musaviliyin mü-

məhz Qüds şəhəri və orada yerləşən Beyt əl-Müqəddəs və ya Məscid əl-Əqsədir. Həm müsəlmanlar, həm yəhudilər, həm də xristianlar bu şəhərdə yaşayırlar, onu tarixi və dini bir mərkəz olaraq görür. Bu səbəbdən də İsrail dövlətinin yaradılması məsələsi gündəmə gələrkən həm yəhudilər, həm də fələstinlilər (müsəlmanlar) Qüds şəhərinə iddia etdilər. Qüdsün taleyi ötən əsrin əvvəlində yəhudilərin yenidən İsrail dövlətini qurmaq iddiası ilə çıxış etdiyi zaman yenidən aktuallaşıb. Çünki daha əvvəl 400 illik Osmanlı İmperiyası zamanı Qüdsdə hər 3 dinin təmsilçiləri sülh və əmin-amanlıq içə-

risində yaşayıblar. Ancaq qədim yəhudi dini mənbələrinə istinad edən və qədim İsrail dövlətini yenidən bərpa etmək istəyən yəhudi millətçi qrupları Qüdsü Davud dönəmində olduğu kimi yeni İsrail dövlətinin paytaxtı kimi gördülər.

nacaq və beynəlxalq idarəçiliyə tabe olacaq.

Ancaq ərəblər və müsəlmanlar bu plana etiraz etdilər. Anlaşma olmadığı üçün 1948-ci il mayın 15-də İsrail dövləti elan edildi, buna cavab olaraq Fələstin dövləti elan edilmədi, ancaq ərəblər

İsrailə qarşı müharibəyə başladılar. 1948-ci ilin birinci Ərəb-İsrail müharibəsi nəticəsində Qüds şəhərinin qərb hissəsi İsrail tərəfindən, şərq hissəsi isə İordaniya tərəfindən ələ keçirildi. Bir il sonra isə İsrail Qüdsü paytaxt elan etdi. Ancaq dünya ölkələri bu qərarı tanımadılar və bu gün də xarici ölkə səfirlikləri hələ də Təl-Əvivdə yerləşir.

1967-ci ildə baş verən 6 günlük savaş zamanı İsrail ordusu Şərqi Qüdsü də işğal edərək, qədim şəhəri bütövlükdə nəzarət altına alır. Ancaq işğala baxmayaraq Qüdsdə müsəlmanlar yaşayırlar və Məscid əl-Əqsədə ibadət-

etsə də, seçildikdən sonra bu vədini reallaşdırma bilmədi. Hələlik ABŞ qanunverici orqanı Trampın qeyri-standart, dünyada ciddi böhrana səbəb olacaq qərarının icrasını ləngidir. Qüds məsələsi və ümumiyyətlə, Yaxın Şərqi böhranı (bir qayda olaraq Ərəb-İsrail münaqişəsi belə adlanır - K.R.) müsəlman aləminin və ərəb ölkələrinin ilk gündən qətiyyətli siyasi iradə ortaya qoymaması səbəbindən bugünkü vəziyyətə gəlib çatıb. Daha əvvəl iki dövlətli həll mexanizminin qəbul olunmaması və dalbadal uğursuz müharibələr münaqişəni daha da çıxmaza sürükləyib.

Dini Komitənin sədri Mübariz Qurbanlı ilə müsahibəni uzun müddətdir planlasaq da, alınmırdı. Yəqin ki, iyulun 18-də Badamdarda keçirilən "İslam Həmrəyliyi və Media" tədbiri olmasaydı, bu müsahibə də baş tutmayacaqdı. Məhz baş redaktorumuzun o tədbirdə iştirak etməsi sayəsində "tilsim sındı" və DQDK sədri qəzetimizə müsahibə verməyə razılaşdı.

(əvvəli ötən sayımızda)

- Ancaq fakt odur ki, ilk vaxtlar bölgələrdə polis, bələdiyyə işçiləri gedib ehsan süfrələrini yığışdırurdular...

- Yox, hardasa, hansısa yerdə baş verən hadisəni ümumiləşdirmək olmaz. Bir hadisədən çıxış edib, onu hamıya aid edə bilmərik. Bu, sadəcə, bir tövsiyə idi, özü də yeni deyildi. Bundan əvvəl də Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi əhalini yas mərasimlərində dəbdəbəli süfrələrin olmamasına çağırırdı. Daha sonra axund və imamlara moizələrdə əhalini buna səsləməyi tapşırırdı. Sadəcə, biz bunu yenidən gündəmə gətirdik. Çünki yas mərasimlərinin dəbdəbəli olmasının ictimai qınağa səbəb olduğunu gördük. Əhali də bu adətə riayət edirdi. Buna görə də biz QMİ ilə birlikdə geniş izahat işi apardıq, mediada çıxışlar oldu. Biz din xadimləri vasitəsilə izah etməyə çalışdıq ki, ehsan yeməkdən ibarət deyil. Allah yolunda xeyir iş edə bilərsən.

Yas mərasimlərində ehsan süfrələrinin açılması daha çox keçmişdən qalma adətlərdir. Aparılan izahat işləri müəyyən nəticə verib. Əksər rayonlarda yas mərasimləri "üç mərasimləri" ilə yekunlaşır. Əvvəlki kimi davamlı mərasimlər olmur. Əlbəttə, adət-ənənə elə bir məsələdir ki, uzun illər insanların beyninə hopmuş adətləri birdən-birə aradan qaldırmaq olmur. Xüsusən də dindən gələn adətləri birdən-birə ləğv etmək mümkün deyil. Təbii ki, dini hökmləri heç kim dəyişə bilməz, onlar konkret hökmlərdir. Ancaq yas mərasimləri dini hökm deyil. Başqa müsəlman ölkələrində bizdəki adətlər yoxdur. Ona görə də təcridən bunları aradan qaldırmaq mümkündür.

- Azərbaycanda xarici dini təsirlərdən danışdıq. Bu təsirləri azaltmaq üçün Azərbaycanın özündə bir İslam mərkəzi olmalıdır ki, müvafiq dini hökmlər ordan verilsin, xarici asılılıq azalsın. Belə bir mərkəz yaradıla bilərmi? QMİ ona cavab verirmi?

- İslam dünyasında vahid fətva mərkəzi yoxdur. Əvvəllər xəlifənin fətvası vahid ümmət üçün hökm sayılıb, ancaq indi bu yoxdur. Fərqli İslam mərkəzləri var. Azərbaycanda QMİ-nin Elmi Dini Şurası, Qazılar Şurası var. QMİ Qafqaz regionunda dini məsələlərlə bağlı fətva səlahiyyətinə malikdir. Onun verdiyi fətva bu bölgə üçün dini baxımdan səlahiyyətlidir. Ancaq biz İslamın global problemləri ilə bağlı dünyadakı fərqli mərkəzlərdən fərqli

"Əbu Bəkr" məscidi yaxın

zamanlarda fəaliyyətə başlayacaq

Mübariz Qurbanlı: "Yehova Şahidləri" nə icazə versək, burdakı xristian icmaları arasında qarşıdurmanın yayılmasına şərait yaratmış olarıq"

"Axundovdan tutmuş, Nərimanov, Cəlil Məmmədquluzadəyə qədər, bir çox ziyalılarımız dinə qarşı deyil, xurafata qarşı mübarizə aparıb"

səsler eşidirik. Biri digərini inkar edə də bilir.

- Xurafat və radikalizmə qarşı DQDK ölkə miqyaslı kampaniya başladı. Bu kampaniyanın təsiri ilə bağlı hansısa rəqəmlər deyə bilərsinizmi? Məsələn, daha əvvəl radikalizmin təbliğ olunduğu neçə mərkəz artıq fəaliyyət göstərmir, Quran baxıcıları, falçılar, digər xurafat ənənələrinin azalmasını necə müəyyən edirsiniz?

- Biz buna kampaniya de-

mirik, bizim vəzifəmizdir. Yuxarıda da qeyd etdiyim kimi, radikalizmə qarşı mübarizə 3 istiqamətdir. Bunun bir istiqaməti də ideoloji maarifçilik işidir. Digər iki sahədə işi başqa qurumlarla birlikdə həyata keçiririk. Xurafata qarşı mübarizə bu günün işi deyil, İslam meydanı gələndən var. Eləcə də bizim klassiklerimiz - Axundovdan başlanmış Nərimanov, Cəlil Məmmədquluzadəyə qədər çoxlu sayda ziyalılarımız dinə

qarşı deyil, xurafata qarşı mübarizə aparıb. Azərbaycanda heç bir zaman, heç bir ziyalı dinə qarşı mübarizə aparmayıb. Onların mübarizəsi xurafata qarşı idi. Mirzə Ələkbər Sabirin şeirlərini sovet vaxtı dinə qarşı yozurdular. Xurafata qarşı mübarizə həmişə var və olacaq. Xurafat dini bilginin və bütövlükdə bilginin, elmin zəif olduğu zaman yaranır. İnsan anlamaqda çətinlik çəkir və bu zaman xurafat baş qaldırır.

- Maraqlıdır, xurafatın nə olduğu, hansı əməllərin, hansı görüşlərin xurafat hesab

dam etməlidir.

- Azərbaycanda 100-dən artıq dindar müxtəlif ittihamlarla həbs olunub. Onların bir çoxunu beynəlxalq təşkilatlar "vicdan məhbusu" elan edib. Onların arasında eyni zamanda çoxlu sayda nüfuzlu ruhanilər var. Məsələn, Zülfüqar Mikayıloğlu, son olaraq həbs olunan Sərdar Babayev var. Digərləri də var, adlarını sadalaya bilmirəm, onların hər biri dini cəmiyədə nüfuz sahibidir. Məsələn, konkret Sərdar Babayevə qarşı ittiham Masallıda dəvət əsasında camaat namazı qıldırması ilə bağlıdır. Üstəlik, dövlət başçısı S. Babayevin həbsdən sonra onun ittiham olunduğu maddəni dəyişdirmək təklifi ilə çıxış etdi. Bu şəxslərin həbsi ilə bağlı sizin mövqeyiniz necədir?

- Birincisi, o insanların kim tərəfindən "vicdan məhbusu" elan olunması müəmmaldır.

nun pozulub. Axund və imam təyinatını bir qurum həyata keçirir, o da QMİ-dir. Bir sözlə, qanunun aliliyinə hər kəs əməl etməlidir.

- "Şəhidlər" və Nərimanov rayon "Cümə" məscidinin təleyini soruşmaq istəyirdim.

- "Şəhidlər" məscidi artıq fəaliyyət göstərir. Axund və imam təyin olunub. Şəhidlər Xiyabanına gələn yerli və xarici ziyarətçilər o məscidə gedib namaz qılmaq istəyirlər. Nərimanov rayon "Cümə məscidi"ne gəlincə, DQDK, Nərimanov Rayon İH və QMİ ilə birgə şəkildə o məscidə bağlı müzakirələr aparılmışdır. Həmin məscidə icma yaradılması qərarlaşdırılıb və artıq icma üçün gerekli olan 50 nəfər vətəndaş müəyyən edilib. İcmanın sənədləri QMİ-yə və DQDK-ya təqdim olunub, hazırda o sənədlərə baxılır. İnşallah, orda icma təsis edildikdən sonra o məscidə QMİ tərəfindən rəsmi din xadimi təyin olunacaq. Təyin olunduqdan sonra həmin məscidə fəaliyyət davam etdiriləcək.

- Bugünlərdə "Gallup International" sorğu mərkəzi dünya ölkələrində dini vəziyyətlə bağlı sorğunun nəticələrini elan etdi. Bu nəticələrə görə, Azərbaycanda əhalinin 34 faizi "dindar" olaraq göstərilir. Ciddi müzakirələrə səbəb oldu bu məsələ. Komitə bu sorğunu necə qiymətləndirir, həqiqəti əks etdirirmi? Yeni Azərbaycanda əhalinin bu qədər hissəsi dindardırmi?

- Biz bu siyahıda son "20-likdəyik", yeni dindarlığın aşağı səviyyədə olduğu ölkələr sırasında 13-cüyük. "Gallup"ın sorğusu yəqin ki, elmi əsaslara söykənir və bunu təkrar etmək üçün əsasımız yoxdur. Bizim özümüzün də araşdırmalarımız olub. Həmin araşdırmalar və aparılan monitorinqlər nəticəsində əldə etdiyimiz rəqəmlərə əsasən Azərbaycan ərazisində məscidlərə getmə, dini ayinlərdə iştirak faizi o qədər də yüksək deyil. Bakıda 134 məscid var. Hər cümə günü monitorinqlər aparılır, amma rəqəm azdır. Bizim qənaətimizə görə, bu onu göstərir ki, Azərbaycan dünyəvi ölkədir və dinlə əlaqədar məsələlərdə tam azadlıq vardır. Bu şəraitdə insanların məscidə getməsi və ya dini ayini evində icra etməsi onun azad seçiminə bağlıdır. Ancaq bu göstərici ölkə əhalisinin dindən uzaq olması demək deyildir.

Sorğuda sualın biri budur ki, "siz müsəlmansınız?", növbəti sualda isə soruşulur ki, "siz müsəlmanın qarşısına qoyulan vacibləri yerinə yetirirsinizmi?" Ancaq "vacibləri yerinə yetirməyən müsəlman deyil" deyə bilmərik. O adam inanc, düşüncəsi, milli-mənəvi dəyərləri ilə müsəlmandır, ancaq ibadətləri yerinə yetirmir.

- Sonuncu bir sualım. Yuxarıda ilk sualda dediniz ki, bir qurumun işinə özündən üst qurum qiymət verər. Sizin işinizə üst qurumun münasibəti necədir? Üst qurum sizdən razıdır?

- Razi olmasaydırlar yəqin ki, hələ burada davam etməzdik. Ümid edirəm ki, razıdırlar.

□ Kənan RÖVSƏNOĞLU

Rusiyanın Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşünü təşkil edəcəyi ilə bağlı yayılan məlumat təsdiqini tapmadı. Rusiya XİN-in informasiya və mətbuat Departament direktorunun müavini Artyom Kojin bildirib ki, görüş təklifinin verilməsi xəbəri uydurmudur.

Xatırlatmaq yerinə düşər ki, Moskvanın Azərbaycan və Ermənistan prezidentləri arasında bu ilin payızında görüş təşkil edəcəyi haqda məlumatı bugünlərdə "İzvestiya" qəzeti Rusiya XİN-dəki mənbələrə istinadən yaymışdı. Sözügedən məlumatda bildirilir ki, Minsk Qrupunun digər həmsədrlərinin, konkret olaraq Fransanın prezidentlərin görüşünü təşkil etmək təşəbbüsü heç bir nəticə verməyib. Beləliklə də prezidentlərin görüşünün təşkili məsələsi ancaq Rusiyanın öhdəsindən gələcəyi məsələyə çevrilib. Əslində Kremlin Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərini bir araya gətirmək niyyətinə düşməsi tamamilə gözlənilən idi. Hər dəfə təmas xəttində kritik vəziyyət yarananda bölgədə ciddi söz sahibi və təsir imkanları olan Rusiya hərəkatə keçərək gerginliyi azaltmağa çalışır. Ötən ilin aprel döyüşlərindən sonra da Moskva yalnız dörd gün susdu və ardınca hərəkatə keçib tərəfləri masa arxasında əyləşdirməklə Ermənistanı xilas etdi. Bu ilin yay aylarında da işğalçı ordunun döyüş mövqeyindəki obyektlərinin, canlı qüvvəsinin məhv edilməsi səbəbindən İrəvan və onun hava-darlarının narahatlığı anlaşılındı. Bu mənada prezidentlərin bir masa arxasında əyləşdirilməsi Ermənistanı hava və su kimi lazımdır. Bu ilin mayında Azərbaycanın Ermənistanı sarsıdıcı zərbələr endirə biləcəyi xəbərindən narahat olanda da Moskva hər iki ölkənin XİN rəhbərlərinin görüşünü təşkil etmişdi. Amma nə bu, nə də bir müddət əvvəl baş tutan ikinci görüş heç nə ilə yadda qalmadı. Odur ki, dağdıcı və fəlakətli müharibədən Ermənistanı yayındırmaq üçün növbəti bir görüşün ən yüksək səviyyədə düzənlənməsi gözləniləndir. Ancaq Azərbaycan rəhbərliyinin bəyan etdiyi kimi, uşağ qatili olan Ermənistan prezidenti ilə görüş hər hansı uğurlu nəticə verə bilməz, bunu Kremldə də yaxşı anlaşırlar. Tamamilə mümkündür ki, nəticəsiz görüşdənsə, daha bir müddət pauzanın olmasına qərar verilib. Rusiya XİN də bu məlumatı təkrar edir və belə görünür ki, heç rəsmi Moskva-

nın da Qarabağ danışıqlarını bərpa etməyə həvəsi yox imiş. Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat departamentinin direktor müavini Artyom Kojin deyib ki, "İzvestiya" qəzetində Rusiya XİN-dəki diplomatik mənbəyə istinadən prezidentlərin Moskvada görüşəcəyi ilə bağlı dərc olunan xəbər həqiqətə uyğun deyil. "ATƏT-in Minsk Qrupu həmsədrlərinin məsləhətləşmələri zamanı dövlət başçılarının növbəti görüşünün ilin sonunadək təşkil olunması təklif edilib" - o əlavə edib.

Elə bu sətirləri yazarkən məlumat yayıldı ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putin Soçidə Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevlə görüşəcək. Virtualaz.org xəbər verir ki, məlumatı jurnalistlərə Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskov verib. "Bu gün axşam Soçidə prezident Putinin və Azərbaycan prezidenti Əliyevin işgüzar görüşü olacaq" - Peskov 21 iyula planlaşdırılan görüş haqda deyib. Çox güman ki, ikitərəfli görüşdə Qarabağ məsələsi ilə bağlı durum ciddi müzakirə mövzusu olacaq və Azərbaycan prezidenti mövqeyini həmkarına çatdıracaq.

"Prezidentlərin görüşü ilə bağlı Rusiya XİN təmsilçisinin açıqlaması bir daha sübuta yetirdi ki, Moskvanın Dağlıq Qarabağ probleminin həllində ədalətli mövqə sərgiləyəcəyi barədə nağılları birdəfəlik unutmaq lazımdır". Bunu politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a söylədi. Ekspert xatırladı ki, son vaxtlar Rusiyanın "Qarabağ planı" ilə bağlı Azərbaycan mediasında da çoxsaylı məlumatlar yayılır: "Məncə, bu məlumatların əhəmiyyətli hissəsi həqiqəti əks etdirmir və ictimai rəyde çaşqınlıq yaratmaq məqsədi daşıyır. Rusiya Azərbaycanın ictimai rəyi ilə ciddi şəkildə işləyir. Təbii ki, burada "beşinci kolon"un ucuz təbliğatı da öz rolunu oynayır. Amma özlərini ağıllı sayan, reyting savaşına çıxan bəzi taxtbaş internet resurslarının rəhbərlərinin də bu məsələdə "ayı xidmətləri" var. Bilirsiniz, biz birbaşa düşmən ölkənin təbliğatından təsiri altında buraxılan səhvlərin qarşısını ala bilsək

Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşünü mümkünsüz edən səbəblər

Dağlıq Qarabağda separatçıların "seçki" şousu danışıqları lüzumsuz edir; ABŞ Dövlət Departamenti separatçılara tərşapalaq vursa da, həmsədrlər susur; **politoloq**: "Moskvanın problemin həllində ədalətli mövqə sərgiləyəcəyi barədə nağılları birdəfəlik unutmaq lazımdır"

də, üçüncü tərəflər vasitəsilə ölkənin informasiya məkanına ötürülən təxribatları tam zərərsizləşdirə bilməmişik".

E.Mirzəbəyli hesab edir ki, bu məsələlərin araşdırılması, təhlil edilməsi və nəticə çıxarılması üçün ekspertlərdən və analitik təhlil potensialı olan araşdırmaçı jurnalistlərdən ibarət bir qrupun formalaşdırılmasına ehtiyac var: "Elə məsələlər var ki, onlar KİV müstəvisində müzakirə oluna bilməz".

Diqqəti cəlb edən bir sıra məsələlərin üst-üstə düşməsi və ardıcılığı maraqlıdır. Son bir həftə ərzində Rusiya-Ermənistan birgə hərbi qüvvələrinin yaradılması Dövlət Dumasında ratifikasiya olundu, Rusiyanın Gürcüstanın içərişi ilə Ermənistanı dəhliz açacağı xəbəri illərdir sürətilə yayıldı, daha sonra Moskvanın danışıq dillərindən biri və planlarının anonsçusu sayılan V.Jirinovski Dağlıq Qarabağ daxil, münaqişə bölgələrinin Rusiyaya birləşdirilməsi, SSRİ-nin bərpa olunması təklifini irəli sürdü. Xüsusilə sonuncu çox təhlükəli məsələdir. Özü də Rusiya qoşunlarının Qarabağda yerləşdirilməsi planının olduğu iddia edilərkən belə bir təklifin ictimailəşməsi təsadüf olmaya da bilər.

"Rusiya XİN təmsilçisinin və "Jirik" in (Jirinovski) - siyasi piy duyününün açıqlamalarının üst-üstə düşməsinə gəldikdə isə zənnimcə, bunu Kremlin vahid strategiyasının iki ayrı-ayrı müstəvidə - diplomat və kloun səviyyəsində ifadə olunması kimi qiymətləndirmək lazımdır. "Jirik" təlimatı uyğun hürür, amma bu, o demək deyil ki, ona XİN-lə eyni anda danışmaq tapşırığı verilib". Bu fikirlər isə E.Mirzəbəyliyə məxsusdur.

Politoloq Arzu Nağıyev də prezidentlər arasında növbəti görüşün harada keçiriləcəyini dəqiq olmadığını vurğuladı: "Sadəcə olaraq, Moskvanın təşəbbüsü ilə keçiriləcəyi haqda anons verildi. Görüşün keçirilməsi ilə bağlı böyük güclər, o cümlədən son vaxtlar daha çox Rusiya tərəfindən təkidli tələblər olsa belə, Azərbaycan öz belli mövqeyindən çıxış edəcək. Substantiv danışıqlardan başqa digər variantlar bizim üçün qəbulolunmazdır. Bundan başqa, məlum olmayan səbəb də odur ki, bu görüş hansı protokola uyğun olaraq aparılmalıdır. Məhz tam şəkildə aydınlıq getirildikdən sonra görüş haqda danışmaq olar".

Arzu Nağıyev hesab edir ki, Jirinovskinin dedikləri Rusiya hakimiyyətinin tam mövqeyi olmasa da, dolayı yolla çatdırmaq istədiyi mesajdır: "Maraqlısı odur ki, Ji-

rinovski bu bəyanatı Donbasda Malorusiya elan olunananda, Dnestryanı qurumda rusiyameyillik artanda, Poroşenko Tiflis və Sxinvali yaxınlığına səfər edəndə, Abxaziya və Cənubi Osetiyadan Ermənistanı blokadanı yarmaq üçün yolun açılması ərəfəsində, Bakı-Tiflis-Qars demir yolu ilə bağlı danışıqlar gedəndə açıqlayır. Yeni müstəqil siyasət yeritmək istəyən regional dövlətlərin istənilən addımlarına mane ola biləcək çıxışlar edən Jirinovski dolay yollarla Putin administrasiyasının SSRİ-nin bərpası ilə bağlı fikirlərini daha aydın şəkildə çatdırır. Cənab Jirinovski özü də bir təcrübəli siyasətçi və hüquqşünas kimi dediklərinin cəfəngiyyət olduğunu, bütün beynəlxalq norma və prinsiplərə zidd danışdığını gözəl başa düşür. Bu, ruspərəst qüvvələrə bir eyham, çağırış, deyərdim ki, təlimatdır".

Ekspert bir məqamı da vurğuladı: "Son vaxtlar onsuz da Azərbaycanın siyasi və iqtisadi sahədə, beynəlxalq səviyyədə apardığı siyasət bir sıra regional oyunçuları, eyni zamanda Rusiyanı qıcıqlandırır. Bu, üçtərəfli regional dövlətlərlə yaradılan platformalarla da, TANAP və digər layihələrlə də bağlıdır. Təəssüf ki, ATƏT-in Minsk Qrupunda məhz regional

konfliktlərin, o cümlədən Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli yolunu araşdırmalı olduğu halda, açar fiqur olan Rusiyanın mühüm post sahibi belə bəyanatlar verir. Bu, ilk növbədə Rusiyanın özünə başucalığı gətirmir".

Bu arada separatçı Qarabağ rejiminin keçirdiyi "seçki" şousunda ABŞ-dan reaksiya verilib. Bildirilib ki, ABŞ Dağlıq Qarabağda keçirilən qondarma prezident seçkilərinin nəticələrini tanımayacaq (APA). "Münaqişənin hərtərəfli nizamlanmasında biz Dağlıq Qarabağ əhalisinin öz

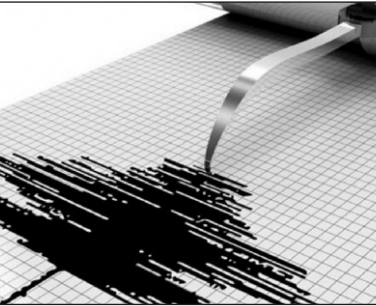
gələcəyini müəyyənləşdirməkdə rolunu qəbul edirik. Lakin ABŞ Dağlıq Qarabağı müstəqil və suveren dövlət kimi tanıyır və biz iyulun 19-da keçirilən qondarma seçkilərin nəticələrini tanıyırmıq. Bu seçkilər Dağlıq Qarabağın hüquqi statusuna təsir etməyəcək. Biz həmçinin vurğulayırıq ki, qondarma seçkilər Dağlıq Qarabağın yekun statusu və Dağlıq Qarabağda davamlı və sülh həlli gətirəcək mövcud danışıqların nəticəsini müəyyənləşdirmir" - Dövlət Departamentinin cavabında qeyd olunub.

Çox maraqlıdır ki, ordumuzun düşmən qüvvələrini məhv etməsinə operativ reaksiya verən ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrləri Dağlıq Qarabağ separatçılarının bu özbaşınalığına münasibət bildirməyib.

Əslində Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşünün baş tutmamasının, Rusiyanın istəklərinə rəğmən bu təmasın alınmamasının səbəbi Qarabağda "seçki" oyunu oynayan Ermənistanıdır. Ermənistanın müdafiə naziri ötən həftə Qarabağda qanunsuz səfər etmişdi və bunun ardınca "seçki" şousu həyata keçirildi. Bütün bunlardan sonra oturmaq sülh danışıqlarından danışmağın heç bir mənası qalmır, bunu görüş təşəbbüsçüləri də yaxşı anlırlar.

Türkiyə zəlzələsi Azərbaycana da təsir edə bilərmə?

Ekoloq və seysmoloqlar ölkəmizə təhlükə görmürlər, çünki...

verən zəlzələ nəticəsində Türkiyədə 70-dək, Yunanıstanda isə 100-ə yaxın insan xəsəret alıb.

Qardaş Türkiyədə baş verən zəlzələ ölkəmizdə də heyəcana səbəb olub. Azərbaycanda da zəlzələ təhlükəsi olub-olmaması ilə bağlı suallar doğurub.

"Türkiyədə baş verən zəlzələnin Azərbaycana heç bir təsiri yoxdur, ola bilməz". Bu sözləri Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin rəhbəri, AMEA-nın müxbir üzvü Qurban Yetirmişli APA-ya açıqlamasında deyib. Onun sözlərinə görə, məsafə çox olduğuna görə zəlzələ Azərbaycan ərazisinə təsir etməyib: "Zəlzələnin episentri dənizdə, Türkiyənin Bodrum şəhərindən 10 kilometr məsafədə yerləşib. Zəlzələ qeydə alınan yer tam başqa regiondur. Orada gedən tektonik proseslərin, dərinlik qınlmalarının Azərbaycanla, ümumiyyətlə, bağlılığı yoxdur. Əhalinin təşvişə düşməsinə heç bir əsas yoxdur".

Q.Yetirmişli əlavə edib ki, Azərbaycan ərazisində tektonik proseslərlə bağlı narahatlıq mövcud deyil:

"Zəif tekanlar hiss olunsada, qorxulu heç nə yoxdur. Dünən Saatlıda zəlzələ olub, amma yüngül təkindir, təhlükəli tərfi yoxdur". Respublika Seysmoloji Xidmət Mərkəzinin şöbə müdiri Tahir Məmmədov da "Qaynarinfo"ya açıqlamasında bildirdi ki, zəlzələnin ölkəmizə təsiri yoxdur: "Türkiyə və Azərbaycan ayrı-ayrı zonalardır. Onun bizə heç bir təsiri yoxdur. Güclü zəlzələ hər yerdə ola bilər. Bunu əvvəlcədən deyə bilmərik. Sadəcə, oradakı prosesin bizimlə əlaqəsi yoxdur. Azərbaycanda potensial zəlzələ ocaqları var. Dünən Saatlıda 3-4 bal gücündə zəlzələ baş vermişdi. Əvvəllər güclü zəlzələlər olub, gələcəkdə də olaçağı istisna edilmir. Sadəcə, dediyim kimi, dünyanın heç bir yerində bunu əvvəlcədən müəyyən edə bilmirlik. Ən böyük problem də budur".

Ekoloq Telman Zeynalov isə "Yeni Müsavat"a açıqlamasında qeyd etdi ki, ümumiyyətlə, zəlzələ ocaqlarının öz istiqamətləri, yolları var: "Azərbaycanın yolu tamamilə başqadır. Qara dənizin yolu isə tamamilə Şərqi, ərəb ölkələrinə, Əfqanıstana doğru gedir. Qara dənizin istiqaməti o tərəfdir. Bizim ölkəmizin yolu isə Orta Asiya, Qazaxıstan tərəfdir".

□ Xalidə GƏRAY

Nazirlik əhaliyə xəbərdarlıq elədi

yət elan edilib. Yerli hökumət həşəratlarla mübarizə tədbirlərini gücləndirib.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən müsavat.com-a bildirib ki, Dövlət Fitosanitar Nəzarət Xidməti çayırtkə sürüsünün Azərbaycan ərazisinə keçməsinə təhlükəsini nəzərə alaraq Respublika Bitki Mühafizə Mərkəzinin mobil bitki mühafizə dəstələrinin maddi-texniki bazasını müvafiq tələblərə tam uyğunlaşdırıb və çayırtkəkimilərlə mübarizəyə maddi-texniki baxımdan tam hazır vəziyyətdə gətirib. Dövlət Xidmətinin balansında olan maşın-mexanizmlər işlək vəziyyətdə saxlanılır ki, çayırtkəkimilərin miqrasiyası baş verdikdə, dərhal qarşısı alınsın və kənd təsərrüfatı bitkilərinə ziyan vurmasına imkan verilməsin.

Dağıstanla həmsərhəd rayonlarda və dövlət ehtiyat fond torpaqlarında çayırtkəkimiləri nəzarətdə saxlamaq məqsədilə mütəmadi monitorinqlər həyata keçirilir və çayırtkəkimilərin sayının iqtisadi ziyanvermə həddindən çox olan ərazilərdə mübarizə tədbirləri aparılır. Mübarizə tədbirləri zamanı əsasən "Pikap" tipli, ultra kiçik həcmli müasir və yüksək manevr qabiliyyəti olan "AU 8115 M" çiləyici aqreqatlar və yerüstü çiləyicilərdən istifadə olunur.

Dövlət Fitosanitar Nəzarət Xidməti fermer təsərrüfatı sahiblərinə və sahibkarlara xəbərdarlıq edərək bildirir ki, əkin sahələrində, fermer təsərrüfatlarında adıçəkilən zərərvericilərin kütləvi hücumu baş verərsə, dərhal çağrı mərkəzinə zəng etmək və ya Dövlət Xidmətinin yerli qurumlarına məlumat vermək lazımdır.

Yay fəslinin ən çox sevilən fast-food qidalardan biri də dönerlərdir. İş başında olanlar, gözintiyə çıxanlar, qaçaraq işlərdə çalışanlar daha çox dönerə üstünlük verir. Səbəb isə həm qiymətinin ucuz olması, həm tez hazırlanması və istənilən şəraitdə ayaqüstü yeyilə bilməsi, həm də asılılıq yaradacaq özünəməxsus dadının olmasıdır.

Lakin əksər hallarda dönerlərin insan sağlamlığı üçün ziyanlı olması barədə ekspertlər dəfələrlə xəbərdarlıq ediblər. Şəhərin mərkəzi küçələrində 1 manata, 1 manat 50 qəpiyə satılan dönerlərin qiyməti belə onun keyfiyyətindən xəbər verir. Bundan əlavə, dönerin bişirilmə texnologiyası da onun nə qədər zərərli olmasını göstərir.

Dönerə vurulan ətlərin mənşəyi, haradan gətirilməsi isə ayrı bir müzakirə mövzudur. "Yeni Müsavat"ın müxbiri paytaxtın mərkəzi küçələrində daha çox sadə camaatın müraciət etdiyi dönerxanalara bir daha baş çəkib, vəziyyətlə maraqlanıb.

Qeyd edək ki, əksər dönerxanalarda şişə taxılan döner ətləri qazla qızdırılır. Aparat elə quraşdırılıb ki, alov dilləri birbaşa əti yandırır. Ütülmüş ət layı xüsusi bıçla ümumi kütlədən yonulur və qaba tökülür. Ət bişdikcə onun içində əriyən piyin yaği ilə yanaşı, çiy ətdən ayrılan qanlı su da yonulmuş ətlərin üzərinə tökülür. Ətin haradan alınmasına gəlincə, satıcılar topdansaftiş ət satışı yerlərindən aldıklarını bildirdilər. Əksəriyyəti "8-ci kilometr" bazarının ət satışı hissəsindən aldığı eti rəf etdi. Orada hansı keyfiyyətdə ətlərin satıldığını isə dəfələrlə əməkdaşlarımız işıqlandırdılar.

Ətin və dönerə qatılan digər məhsulların sertifikatını tələb etsək də, çox az dönerçi bu sənədləri təqdim edə bildi. Gigiyenik qaydalara riayət olunmasına gəlincə, bir çoxlarının əynində ağ xalat və əlcək belə yoxdur. Həmçinin dönerxanaların yol kənaana yaxın yerləşməsi və açıq pəncərənin önündə bişirilməsi yoldan qalxan toz-torpağın da ətin üzərinə çökməsinə səbəb olur.

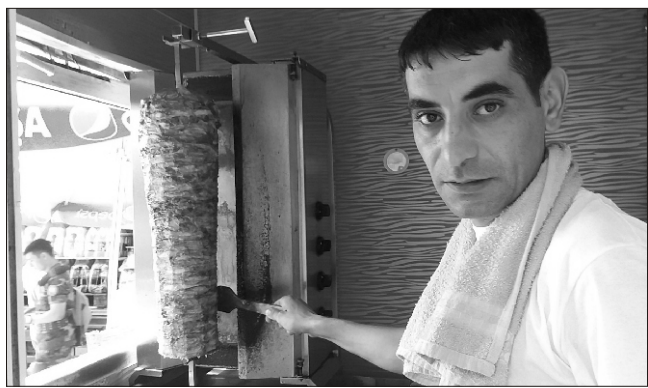
7 ildir ki, paytaxt ərazisində müxtəlif dönerxanalarda işləyən Xəyal İsgəndərov deyir ki, döner hər zaman ayaqüstü yeməklər arasında ən seviləndir: "Döneri pisləyənlərin özləri də yeyirlər. Dönerə vurulan ətin at, eşşək, ölü heyvan əti olduğunu düşünənlər olur. İndi daha çox toyuq ətindən döner satılır. Mənim işim-gücüm qurtarıb, ölü toyuq əti axtarırm? Hamısı "Səbə"nin toyuq ətləridir. Kiloqramını 4 manat 50 qəpikdən alıram. Hər gün camaatın gözü önündə döner rulonuna 16 kiloqram at vururam".

Dönerçi deyir ki, zəhərlənmə halları da ola bilər, bu, istisna deyil: "Bilirsiniz, hamı elə bilir bu cür xoşagəlməz hallar bütün dönerxanalarda olur. Dünəndən qalan ətləri döner rulonunun üzərində saxlayıb, səhəri gün yenidən qızdırıb satırlar. Ət dəmirin üstündə qalır, ətin büküldüyü metallə reaksiyaya girir. Zəhərlənmə bu cür yaranır. Bizim dönerxananın sahibi ibadət əhəlidir. Özü şəxsən

Dönerxanalardan gələn təhlükə: brüsellyoz, qurd xəstəlikləri və xərçəng...

İstehlakçılara hələ də mənşəyi bəlli olmayan ətdən hazırlanan döner satılır; satıcı alıcıları əmin, ekspertlər isə xəbərdar edir...

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov da vurğuladı ki, dönerxanaların 90 faizində dönerin hazırlanması və satışı ilə bağlı standartlara əməl edilmir: "3 il öncə Standartlaşdırma, Metrologiya və Patent üzrə Dövlət Komitəsi dönerlərin standartını hazırladı. O zaman dönerləri təzə ətdən hazırlayıb şişə taxan, sonra onu "skoç"la büküb soyuducuda mikrobun öldürmək üçün şok dondurmaya məruz qoyan, daha sonra ətləri həmin vəziyyətdə soyuduculu avtomobillə dönerxanalara çatdıran müəssisələr müəyyən olundu. Lakin dövlətin bu xoş arzusu həyatda öz əksini tapmadı. Bizim monitorinqlər göstərdi ki, dönerxanaların 95 faizində ətlər mərkəzləşdirilmiş qaydada, həmin standartlara uyğun yerlərdən alınmır. Haradan gəldi, necə gəldi, mənşəyi bilinməyən ətlər alınır. İstisna olunmur ki, istənilən murdar heyvanın əti dönerxanalarda ola bilər".

Ekspert vurğuladı ki, dönerxanaların problemi təkcə ətin mənşəyi ilə bağlı deyil: "Problemlərdən biri də şişə taxılmış döner ətinin üzünün ütülmesi, içinin isə bişməməsidir. Bişməmiş ətin içindən mayenin, qan plazmasının axıb hazır döner ətinin içinə tökülməsidir. Hazır döner ətinə qarşınan plazma heyvanda olan xəstəliklərin istehlakçıya yoluxmasına gətirib çıxarır. Burada heyvanların bədəninə olan baytarlıq dərmanlarının qalıqları, antibiotiklər, heyvana məxsus digər xəstəliklər həmin plazma vasitəsilə axır və dönerə qarşır. Dönerlər ilk baxışdan insanlar üçün cəlbedicidir. Ona görə ki, o, ütülmüş ətdir, insan da hələ mağara dövründən ütülüş əti sevdi. O baxımdan, insanlar döneri sevsə-sevə yeyirlər. Azərbaycanda mənşəyi bəlli olmayan ətlərdən bişən, içi tam bişməmiş halda istehlakçıya verilən dönerlər əlbəttə ki, təhlükəlidir".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ Fotolar müəllifindir

tez-tez nəzarət edir. Çox adam deyir ki, 1 manata döner olar? Axı niyə də olmasın. Gərək döner 2 manat olsun? Tutaq ki, 16 kiloqramlıq ətə 72 manat pul verilirəm. Biz əsas xərcini çıxandan sonra üstündə 20 manat qalanda kifayətlənirik. Çünki dönerin yanında ayran, su, qazlı sular da satırıq. Hərindən 15-20 manat qazanc qalanda bizə bəs edir".

Mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışan həkim Seyfəddin Əsəd bildirdi ki, döner

Xəbər verdiyimiz kimi, Azərbaycan Beynəlxalq Bankının kreditörünü öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiya planını qəbul edib. Bu barədə bankdan məlumat verilib.

Bildirilib ki, bununla bağlı keçirilən yığıncağın nəticələrinə əsasən, restrukturizasiya olunan öhdəliklərin 94.1%-ə malik kreditör səsvermə prosesində iştirak edib və onların 93.9%-i planın lehinə səs verib. "Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununa əsasən, planın qəbulu üçün öhdəliklərin 2/3 hissəsinə sahib kreditörün razılığı tələb olunur. Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatasının razılığı və Nəsimi Rayon Məhkəməsinin təsdiq qərarından sonra restrukturizasiya planı hüquqi qüvvəyə minəcək.

Restukturizasiya nəticəsində bankın təxminən 3,34 mlrd. ABŞ dolları məbləğində xarici öhdəliyi ləğv ediləcək, əvəzində xarici kreditörlərə bank və dövlət tərəfindən buraxılmış yeni qiymətli kağızlar təqdim olunacaq. Bununla yanaşı, üstün hüquqa malik və subordinasiya borcları üzrə hüququ çatan kreditörlərə 10 may - 1 sentyabr 2017-ci il tarixləri ərzində hesablanmış, lakin ödənilməmiş faizlər ödəniləcək. Bəs görəsən, bu yolla ABB-ni xilas etmək mümkün olacaqmı?

Bu sualı cavablandıran iqtisadçı ekspert, hüquqşünas Əkrəm Həsənov bu prosesdə qanunazidd məqamların olduğunu bildirdi: "Məlum olduğu kimi, ABB-nin kreditörlərinin, yeni xarici kreditörlər və Dövlət Neft Fondu 93 faizi onun öhdəliklərinin könüllü restrukturizasiya planını dəstəkləyib. 7 faizin planın əleyhinə olması onu göstərir ki, hər bir halda kreditörlər müəyyən güzəştlərə getməli oldu və həmin güzəştlər kreditörlərin 7 faizini qəti qane etməyib. Xatırladıram ki, ABB də ilkin güzəşt tələblərindən əl çəkməli olmuşdu, buna baxmayaraq, yumşaldılmış planın da əleyhinə olanlar oldu. Lakin bank elan edib ki, plan bütün kreditörlərə münasibətdə qəbul olunmuş hesab olunur.

Çünki guya tələblərin ən azı 2/3 hissəsinə, yeni 3,337 mlrd. dollardan təxmini 2,235 mlrd. dollarına

malik olan kreditörlərin razılığı kifayətdir. Nəticədə isə 2/3 deyil, hətta daha çox səs (93%) toplanıb. Lakin bu mövqenin hüquqi əsasları çox şübhəlidir. Belə ki, ABB və Palata "Banklar haqqında" Qanuna bu ilin aprel ayında tez-tələsik daxil edilmiş 57-11.11-ci maddəyə istinad edir. Həmin maddədə həqiqətən deyilir: "Tələbləri restrukturizasiya planına daxil edilmiş kreditörlər tərəfindən restrukturizasiya planının təsdiq edilməsi üçün restrukturizasiya planına əsasən restrukturizasiya edilməsi nəzərdə tutulan tələblərin ən azı üçdə iki hissəsinə malik olan kreditörlərin razılığı tələb edilir". Amma sözügedən maddə Mülki Məcəllənin 421.1-ci və 522.2-ci maddələrinə ziddir. Aprel ayında qanuna düzəlişlər qəbul ediləndən bu barədə dəfələrlə fikrimi bildirmişəm. Belə ki, 421.1-ci maddədə deyilir: "Müqavilənin dəyişdirilməsi və ləğv edilməsi, əgər bu Məcəllədə və ya müqavilədə ayrı qayda nəzərdə tutulmayıbsa, tərəflərin razılaşması ilə mümkündür".

522.2-ci maddədə isə vurğulanır: "Əgər borclu ilə öhdəliyin üçüncü şəxsə verilməsi barədə razılaşma əldə edilərsə, bu yalnız kreditörün icazəsi ilə etibarlı olur". Yeni Məcəlləyə əsasən qərar 2/3 səs çoxluğu ilə deyil, yekdil (yaxud da hər kreditörlə münasibətdə ayrıca) qəbul edilməli idi. Xatırladıram ki, "Normativ hüquqi aktlar haqqında" Konstitusiyası Qanununun 2.5-ci maddəsinə müvafiq olaraq Mülki Məcəllə digər məcəllə və qanunlardan üstün hüquqi qüvvəyə malikdir, buna görə də "Banklar haqqında" Qanunun sözügedən maddəsi əhəmiyyətsizdir. Bir sözlə, ABB-nin bütün kreditörlərinin razılığı tələb olunur. Buna görə də istisna deyil ki, bu səbəbdən azlıqda qalmış xarici kreditörlər (7%) qəbul edilmiş qərarı məhkəmədə mübahisələndirə bilər. Bu halda məsələ ən azı həmin 7 faiz kreditörlərə münasibətdə böyüyə bilər".

Hökumət dövlət büdcəsi hesabına ABB-ni xilas edir

Plan baş tutacaqmı? Əkrəm Həsənov: "Cari durumda bank müflislikdən xilas oldu və hətta mənfəətə çıxdı"

Ekspert bildirdi ki, həyata kreditörlər məhkəməyə müraciət etsə belə, bank üçün artıq təhlükə görünür: "Tutaq ki, lap həmin 7 faiz kreditör məhkəmə qaydasında restrukturizasiya planının onlara şamil edilməməsi haqda qərarın qəbuluna nail ola bildi. Onların tələbləri cəmi 233 mln. dollar təşkil edir. Bankın maliyyə vəziyyəti üçün bu, artıq elə də əhəmiyyətli rəqəm deyil. Belə ki, bankın ötən ilin sonuna olan zərəri 1 mlrd. dollardır. Restukturizasiya nəticəsində isə dövlət ona faktiki 3,337 mlrd. dollar bağışladı və həmin borcları öz üzərinə götürdü. Deməli, ABB nəticədə 2,337 mlrd. dollar mənfəətə çıxdı. Buna görə də ən pis halda bank həmin mənfəət hesabına uzaq başı həmin 7 faiz kreditörün tələblərini tam ödəyə də bilər. Buna görə də ən azı cari durumda bank müflislikdən xilas olundu və hətta mənfəətə çıxdı. Bundan sonra nə baş verəcək - bu artıq bankın rəhbərliyindən asılıdır. Hələlik bankın yeni rəhbərliyi uğursuz fəaliyyət göstərir və xeyli səhvə yol verib. Bunun rəhbərliyin peşəkarlıq səviyyəsinin, yaxud aidiyyəti dövlət qurumlarının müdaxiləsinin nəticəsi olduğunu hələlik dəqiq söyləmək çətindir. Hər bir halda bu, narahat etməyə bilməz. Lakin ümid edək ki, yaxında bank özəlləşdiriləcək və daha səmərəli idarə olunacaq. İstənilən halda yaxın illərdə bu bankın kreditörləri, xüsusən əmanətçiləri üçün ciddi təhlükə görmürəm".

Ə.Həsənovun sözlərinə görə, indi əsas məsələ dövlətə bu qədər ziyan vuran şəxslərin cəzalandırılmasıdır: "Bizi indi digər iki məsələ daha çox düşündürməlidir. Əvvəla, bank dövlət vəsaiti hesabına xilas olundu. Yəni bizim hesabımıza. Buna görə də he-

sab edərəm ki, bankın bu vəziyyətə düşməsinin bütün təqsirkarları cəzalandırılmalıdır. Habelə itirilmiş vəsaitlərin qaytarılması üzrə ciddi tədbirlər görülməli və bu barədə ictimaiyyət daim məlumatlandırılmalıdır. Lakin təəssüf ki, ABB-nin problemlı kreditlərini idarə edən, başda Məmməd Musayev olmaqla, "Aqrarkredit" təşkilatı bu işlə çox məxfi məşğul olur. Bir ildən çoxdur fəaliyyət göstərsə də, nəticə yoxdur, ən azı ictimaiyyətə açıqlanmayıb. Halbuki xalqın vəsaiti hesabına xilas olunan bankın problemlı kreditlərinin toplanılması üzrə işin necə getməsinə bilmək bizim haqqımızdır".

Hüquqşünas qeyd etdi ki, dövlət bankın səhmdarlarına təxminən 195 mln. manat bağışlayıb: "ABB-nin səhmlərinin təxmini 95 faizi dövlətə məxsusdur. Qalan 5 faiz fiziki və hüquqi şəxslərə mənsubdur. Dövlət bankın borclarını üzərinə götürməklə faktiki həmin səhmdarlara da hədiyyə etmiş oldu. Yəni onlar də-fakto müflis bankın səhmdarları idilər və de-jure müflisləşmə nəticəsində onlara 1 qəpik də çatmıyacaqdı. Amma indi mənfəətə çıxmış bankın səhmdarı oldular və səhmlərinin bazar dəyəri nominal dəyərdən də çox oldu. Hesablamalarıma görə, faktiki olaraq, dövlət həmin səhmdarlara təxmini 195 mln. manat bağışladı. Bunun nə dərəcədə düzgün olmasının özü sual doğurur. Daha yaxşı olardı ki, dövlət onların da səhmini məhkəmə qaydasında əvəzsiz əldə edərdi. Çünki bankın xilası sifir dövlət vəsaiti hesabına baş verdi. İndi isə belə çıxdı ki, bizim hesabımıza nəinki bank xilas olundu, həmçinin hansısa özəl şəxslər də əsassız varlandı. Bunu ədalətsiz hesab edərəm".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Adı silahlı insidentdə keçən idmançı Bakıda "Galendewagen"lə adam öldürdü

Bakıda piyadanın vurulması və ölümü ilə nəticələnən daha bir yol qəzası baş verib. Virtualaz.org xəbər verir ki, ötən gün axşam saatlarında Xəzər rayonunun Buzovna qəsəbəsi ərazisində 1984-cü ildə anadan olmuş Şəfiyev Bəhmən Süleyman oğlu idarə etdiyi "Mercedes Galendewagen" markalı avtomobillə yolu keçməyə çalışan piyada - 1959-cu ildə anadan olmuş Musayev Elman Zaman oğlunu vurub. Piyada aldığı ağır xəsarətlərdən hadisə yerində ölüb. Hadisə ilə bağlı cinayət işi qaldırılıb, piyadanın ölümünə səbəb olan qəzanı törədən sürücünün saxlanıldığı haqda məlumat yoxdur.

Həmin Bəhmən Şəfiyevin adı bundan əvvəl Bakının "Kral" restoranında baş vermiş silahlı insidentdə çəkilib. Belə ki, ötən il Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə silahlı insident törətməkdə ittiham olunan Bakı şəhər sakini Sənan Dünyamaliyevin işi üzrə məhkəmə keçirilib. O, silahdan atəş açmaqda və xuliqanlıqda ittiham olunurdu. Virtualaz.org saytının əldə etdiyi xəbərə görə, hadisə 6 iyun 2015-ci ildə "Kral" şadlıq sarayının binasında baş verib. S.Dünyamaliyev özündə olan "Shurshill" markalı ov tüfəngindən atəş açıb, atəş nəticəsində şadlıq sarayının pəncərə şüşələri sınıb.

Aparılmış istintaq-əməliyyat tədbirləri nəticəsində müəyyən edilib ki, əvvəllər məhkum olunmuş Sənan Dünyamaliyev, Cavid Ağalarov və Bəhman Şəfiyev iyunun 6-da saat 17 radələrində "Neftçi" təlim-məşq mərkəzində tələbələr ilə məşq edən Şəhriyar Abbasova mane olublar. Sonuncu iradını bildirdikdə Sənan Dünyamaliyev Şəhriyar Abbasovu "Kral" şadlıq sarayının qarşısına "razbor-ka"ya çağırıb. Sənan Dünyamaliyev, Cavid Ağalarov, Bəhman Şəfiyev bir qrup şəxslə həmin gün qeyd edilən ünvanı gedib Şəhriyar Abbasovla məşq mərkəzində yaranmış mübahisəni davam etdiriblər.

Bu zaman Sənan Dünyamaliyev gəldikləri avtomaşından "Vinçester" tipli tüfəngi götürüb, havaya atəş açıb, nəticədə "Kral" şadlıq sarayının pəncərəsinin şüşələri sınıb. Mübahisə zamanı Şəhriyar Abbasovun tələbəsi Ramil Vəliyev sağ bud nahiyəsindən bıçaqla xəsarət yetirilib. Sənan Dünyamaliyev daha sonra könüllü olaraq Nərimanov Rayon Polis İdarəsinin 16-cı bölməsinə gəlib və hadisə zamanı istifadə etdiyi ov tüfəngini təhvil verib.

Etibardan sui-istifadə, himayədar məmur, ədalətsiz məhkəmə

Bir ortaqlığın süqut etməsi əhvalatı...

Dünyanın ən zor işlərindən biri də biznes ortaqlığıdır. Yüz illərdir azad bazar iqtisadiyyatının, sahibkarlıq ənənələrinin mövcud olduğu ölkələrdə bu, problem deyil, biznesə qoyulan sərmayə də, əldə olunan mənfəət də payçılar arasında zərgər dəqiqliyi ilə bölünür, əlavə söz-söhbətə, mübahisəyə, cığallığa yer qalmır.

Fəqət Azərbaycan tipli ölkələrdə bu kimi münasibətlər biznes ənənələrindən, iqtisadi mexanizmlərdən, müvafiq sənədlərdən və sair sənədlərdən çox, ortaqların vicdanından, insafından, göztöxlüğündən asılı olur. Bəzən ortaqlardan biri və ya ikisi tamahkarlıq edəndə, öz şəriklərinə kələk gəlmək istəyəndə, fırıldaq gələndə, etibardan sui-istifadə edəndə ortaya böyük mübahisələr çıxır, haqq-ədələt pozulur, biznesmenlər, ev anları ziyanə düşür, qurulu iş bərabər olur, həmi əziyyət və ziyan çəkir.

Başına uyğun iş gəlmiş bir sahibkar əli hər yerdən üzüldüyü üçün redaksiyamıza müraciət edib. Onun ad-soyadı Ağayev Etibar Əkbər oğludur. İş dünyasında onu Hacı Etibar kimi tanıyırlar. Hacı Etibarın söhbətindən belə anlaşılır ki, onun etibarından sui-istifadə ediblər.

E.Ağayevin söhbəti: "65 yaşım var. İndiyə qədər şikayət ərizəsi ilə heç bir ünvana müraciət etməmişəm. Şikayət etməyə məni vadar edən mənim ailəvi dostum olmuş Quliyev Kamal Sadat oğludur".

Uzun müddətdən bəri ev tikintisi ilə məşğul olan Hacı Etibar Kamal Quliyevdən nəyə görə şikayətçi olduğunu danışır: "2008-ci ildə Kamalın xahişi ilə mən onu tikintiyə gətirdim. Onunla birlikdə 4 bloklu bir ev tikdik. Həmin tikintidə mənim payım 60%, onunku 20% olmasına baxmayaraq, Kamalın istəyi ilə bir dost kimi bütün səlahiyyətləri (idarəçiliyi, tikinti materiallarının alınmasını, mənzillərin satışını, işə qəbul məsələlərini və s.) ona verdim".

Əlbəttə ki, biznes münasibətləri oturmuş ölkələrdə belə etməzlər, ən yaxın dostu güvənsələr də, etibar etsələr də, vaxtaşırı yoxlayırlar. Amma hiss olunur ki, Hacı Etibar ailəvi dostuna həddindən artıq etibar edib. Heç demə, onu iş-güclə daha çox yükləməyi Kamal Quliyev özü xahiş edibmiş.

Etibar Ağayevin söhbəti: "Növbəti 1 bloklu ev tikintisi zamanında bütün səlahiyyətlər onda olub. O, mənim etimadımı qazanmışdı və buna görə faktiki olaraq onun fəaliyyətinə nəzarət etmədim, ona inanırdım. Hətta təzə tikintiyə başlayanda deyirdim ki, mənim nümayəndəm Kamaldır. 2012-ci ildə biz 4 təsisçi, hər birimizin payı 25% olmaqla, "TVİNS-ART" MMC-ni təsis etdik. Xətai rayonunda, Məhəmməd Hadi küçəsindəki 2944-cü məhəllədə bina tikin-

tisinə başladıq. MMC-nin icraçı direktoru olsa da, 5 blokun tikintisinə rəhbərliyi Kamal ələ keçirmişdi. Axır vaxtlar mənə hiss etdim ki, Kamal mənə qarşı rəftarında dəyişib, aramızda süni şəkildə münaqişə yaratmağa cəhd edir. Müəyyən müddət keçdikdən sonra o, başqa bir ortaqlığa qarşı da bu hərəkətləri etdi. "TVİNS-ART" MMC-də və satışından daxil olan külli miqdarda vəsaiti özbaşına götürərək və vəsaiti başqaları ilə başladığı yeni tikintidə sərmayə kimi istifadə edib. Bundan sonra TVİNS-ART MMC-dən ev alan sakinlərin haqları tapdanıb, mənzillərin tikilib təhvil verilməsi maliyyə çatışmazlığı səbəbindən planlaşdırıldığı vaxtdan gecikib".

E.Ağayevin sözlərinə görə, o, bununla bağlı araşdırma aparıb və müəyyən edib ki, Kamal Quliyev onlarla birlikdə çalışdığı vaxt oğurladığı pullarla dövlətdə mühüm post tutan bir məmurun nümayəndəsi ilə 2015-ci ildə "AMAL" MMC adlı müəssisə təsis ediblər və ev tikintisinə başlayıblar: "Onların işbirliyinin yaranmasına səbəb Kamalın əvvəllər apardıqları tikintidən həmin məmurun nümayəndəsinə əvvəlcə ikimərtəbəli, bir müddət sonra isə üçmərtəbəli mağazalar satması olub. Bununla bağlı onların arasında işgüzar münasibətlər yaranıb və bizimlə birlikdə çalışdığı müddətdə onlar bizim işimizə aid olmayan, sahəsi 600 m2 olan mağaza tikib və tikintidə bizim materiallardan istifadə edib".

Başqa sözlə, Etibar Ağayev dediklərindən belə anlaşılır ki, təbiətə fərasətli və ünsiyyətçi adam olan, qulluq göstərməyi, iş yarımağı bacaran Kamal Quliyev 5-6 il ərzində ona və digər ortaqlarına göstərdiyi xidmətlə böyük etimad qazandıqı kimi həmin şəxslərin də etimadını qazanıb.

Sahibkar danışır: "Belə güclü məmurun himayəsi altında keçdikdən sonra o, bizimlə

münasibəti daha da kəskinləşirdi. Biz ondan səlahiyyətləri alıb müəssisənin əsl rəhbərinə - icraçı direktora verdikdən sonra Kamal MMC-dən çıxmaq qərarına gəldi. Öz payının başqasına satılması bəhanəsi ilə müəssisəyə oğru aləminin adamlarını gətirərək bizi qorxutmağa çalışdı. Bu, baş tutmadıqdan sonra o, götürdüyündən əlavə

rilən təsirlər nəticəsində ekspert rəyi alınıb ki, 1 m2 tikinti 350 manata başa gəlir, halbuki tikinti ilə məşğul olan hər kəs bilir ki, bu mümkün deyil. Nümayəndəmizin etirazına baxmayaraq, məhkəmə iş üzrə əlavə ekspertizanın keçirilməsi xahişini rədd edib".

E.Ağayevin sözlərinə görə, bundan başqa, Kamal Quliyev 2016-cı ilin noyabr ayında Nəsimi Rayon Məhkəməsinə müraciət edərək, öz payını 1 600 000 (bir milyon altı yüz min) manata satmaq istədiyini bildirdi, ancaq Xətai Rayon Məhkəməsi isə bu tələbdən 4-5 dəfə çox dəyərə malik əmlakın ona verilməsini qədd edib.

Burada zəruri dəqiqləşdirməyə ehtiyac var: Sahibkarın bayaqdan bəri sözünü etdiyi naməlum qüdrətli məmur kimdir?

Bu işdə dövlət məmurunun adının hallandırılmasını indilikdə düzgün hesab etməyən sahibkar qeyd edir ki, hər halda, o şəxsdən çox şey asılıdır: onun ya bu işdə əli olduğu bilinəcək, ya da o, qohumlarına və onların ortağı Kamal Quliyevə təsir edəcək ki, onlar ədalətli olsunlar, ortaqlığı hallallıqla bitirsinlər, mənzil alanların haqlarını versinlər, məhkəmələrə təsir göstərərək öz xeyirlərinə qanunsuz qərarlar çıxartdırmayınlar.

E.Ağayev deyir: "Biz hesab edirik ki, əlavə ekspertlər təyin olunarsa, tərəfimizdən lazımı sənədlər təqdim edilməklə məhkəmələr yeni qərar qəbul edib TVİNS-ART MMC-nin və 500-dən artıq mənzil alanın, əlavə də təsisçilərin haqlarını təmin edəcək". Sahibkar ümid edir ki, aidiyyəti orqanlar MMC-nin dörd təsisçisinin mənfəətindən çox, 8 girişli binanın tikilib təhvil verilməsinin daha vacib olduğunu anlayacaqlar.

Göründüyü kimi, bu, tikinti maqnatları arasında düşən adi qovğa, intriqadır. Burada etibardan sui-istifadəyə, inzi-bəti resurslardan, vəzifə səlahiyyətlərindən yararlanaraq ədalətsiz qərarlar qəbul etməyə dair ciddi iradlar var. Ona görə də adları çəkilən və çəkilməyən şəxslərin bu iddialara cavab verməsi lazımdır.

□ X.ASİFOĞLU

"Bakcell" in dəstəyi ilə "Təhsil Avtobusu-2017" Yay Məktəbi başlayır

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Proвайderi "Bakcell" şirkətinin dəstəyi və Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi, "EN-GİN" şirkəti və Kapitalbankın təşkilatçılığı ilə "Azərbaycan üçün Öyrət" təhsil proqramı çərçivəsində 24 - 31 iyul 2017-ci il tarixində "Təhsil Avtobusu - 2017" Yay Məktəbi keçiriləcək.

Yay məktəbinin məqsədi bölgələrdə yaşayan və ya təhsil alan orta ixtisas və ali təhsil müəssisələrinin akademik göstəriciləri orta olan tələbələrin karyera inkişafına təsir etmək, onlara informasiya texnologiyalarından karyera inkişafında istifadədə, iş seçimi və axtarışında kömək edəcək bilik və bacarıqlar vermək, eləcə də həyata fərqli baxış və dünyagörüşünün formalaşmasına stimül verməkdir. Yay Məktəbi çərçivəsində bu istiqamətlərdə dərslər, fərdi inkişaf təlimləri və intellektual yarışlar keçiriləcək.

Bakı-Quba-Masallı-Sabirabad-Gəncə-Mingəçevir-Zaqatala-İsmayilli-Bakı marşrutu üzrə səyahət edəcək "Təhsil Avtobusu - 2017" "Bakcell" şirkəti tərəfindən təchiz edilmiş yüksək sürətli internetlə təmin olunacaq.

Qeyd edək ki, "Azərbaycan üçün Öyrət" Azərbaycan Respublikasında təhsilin inkişafı üzrə Dövlət Strategiyasını dəstəkləyərək keyfiyyətli təhsil üçün bərabər imkanların yaradılmasını təmin edən təhsil proqramıdır.

Xatırladaq ki, "Bakcell" eyni zamanda Korporativ Sosial Məsuliyyət proqramı çərçivəsində digər qurumlarla da uğurlu əməkdaşlığını davam etdirir. Belə ki, şirkət UAFA (Azərbaycana Birgə Yardım təşkilatı) və "SOS Uşaq Kəndləri-Azərbaycan" Assosiasiyası İctimai Birliyi tərəfindən icra edilən müxtəlif layihələrdə öz dəstəyini göstərməklə xüsusi qayğıya ehtiyacı olan uşaqların həyatında müsbət dəyişikliklər yaratmağa çalışır.

***

"Bakcell" haqqında

Azərbaycanın İlk Mobil Operatoru və Aparıcı Mobil İnternet Proвайderi "Bakcell" şirkəti müasir mobil kommunikasiya xidmətləri istifadəçilərinə geniş çeşiddə məhsullar təklif edir. "Bakcell", Sür@ticarət nişanı adı altında öz abunəçilərinə ən mükəmməl 3G və 4G mobil internet xidməti göstərir.

5300-dən artıq baza stansiyası sayəsində Bakcell şəbəkəsi əhalinin 99%-ni, ölkə ərazisinin isə 93% -ni (işğal olunmuş ərazilər istisna olmaqla) əhatə edir. İnnovasiyalar sahəsində lider olan "Bakcell" şirkəti öz Sür@ xidməti və yeni əməkdaşlıqlar vasitəsilə Azərbaycan xalqını ən yüksək səviyyəli mobil internet xidmətləri ilə təmin edir. "Bakcell" in 3G xidməti Azərbaycanın bütün regionlarında mövcud olmaqla əhalinin 93%-ni əhatə edir.

"Bakcell" və onun məhsul və xidmətləri haqqında ətraflı məlumat əldə etmək üçün, xahiş edirik, www.bakcell.com ttp://www.bakcell.com internet sahifəsinə daxil olun və ya 555-ə zəng edin. Press-reizlərlə tanış olmaq üçün www.bakcell.com/az/news (və ya İngilis dili üçün www.bakcell.com/en/news) sahifəsinə daxil olun.

Qeyri-Bakcell abunəçiləri isə 055 0000 555 nömrəsinə zəng etməklə "Bakcell" in xidmətləri haqqında məlumat əldə edə bilərlər.

MÜSAVAT

Son səhifə

N 153 (6767) 22 iyul 2017

Ayı yatan qadını oyadıb və...

Amerikanın Ayxado ştatında qara ayı meşədə yatan turistə hücum edib. Balıqlar və ovçuluq işi üzrə departamentin xəbərinə görə, turistlər heyvanı bir neçə gün öncədən fərq ediblər və onu düşərgədən qova biliblər. Növbəti gecə isə o, geri qayıdıb. Ayı geri qayıdan gün yuxu torbasının içində yatan turistin ayağını dişləri ilə dartıb. Turist qadın oyanıb qışqırmağa başlayan kimi, qorxmış ayı meşəyə qaçıb.

Departamentin nümayəndəsi Aleks Hed isə deyib ki, turist qadın heç bir travma almayıb: "Yuxu torbasına da heç bir zədə dəyməyib. Amma onun üstündə ayının seliyi yayılıb".

Departament işçiləri narahatdılar ki, ayı yenidən qayıda bilər. Turistlərə həmin rayonda gecə qalmağı qadağan ediblər. Bundan başqa, meşədə də aylar üçün tələlər qurulub. Az sonra isə xəbər yayılıb ki, Koloradoda uşaq düşərgəsinin gözetçisinə hücum edən ayını vurublar. Heyvan cavan oğlanı başından tutub və meşəyə doğru aparıb. Kişi çətinliklə də olsa canını xilas edə bilib.

Qara ayı Qərbi Amerikada çox geniş yayılmış ayı növüdür. Bu heyvanın yaşlısının hündürlüyü 1.4-2 metrə yaxındır və 360 kilo çəkisi var. Bu növün nümayəndələri çox nadir halda insanlara hücum edirlər.

Facebooka görə arından boşandı

Türkiyənin İzmir şəhərində A.T ad-soyadlı bir qadın əri sosial şəbəkədə çox vaxt keçirdiyi üçün boşanmaq üçün məhkəməyə müraciət edib. O, şikayət ərizəsində bildirib ki, əri də narkomanlar və siqaret aludəçiləri kimidir, sosial şəbəkədən asılı vəziyyətdədir. Onun yazdığına görə, 47 yaşlı əri səhər açıldan gecə saatlarına qədər sosial şəbəkədə vaxt keçirir, paylaşım edir, statuslara rəy bildirir.

Yarım ildir ki, işsiz olan kişi nə evin problemlərini həll etməyə qadirdir, nə də ailəsinə vaxt ayırır: "O deyir ki, sosial şəbəkədən ayrı keçirdiyim hər dəqiqəni itki hesab edirəm. Bu isə xəstəlik səviyyəsinə çatmış insan deməkdir. Mən onun bu asılılıqdan qurtulması üçün hər

cür fədakarlıqlar etməyə hazır idim. Hətta psixoloq yanına gedib, bunu tibbin köməyi ilə həll etmək də olardı. Amma o, buna

heç cür yaxşı baxmır və hesab edir ki, bu, bir həyat təzidir. Əgər o, elə hesab edirsə, demək, qurtuluş yoxdur".

Üzündəki tatuirovkaya görə iş tapa bilmir

Yeni Zelandiyada türmədən yeni çıxan bir gənc üzündəki tatuirovkaya görə özünə iş tapa bilmir. Lenta.ru saytının xəbərinə görə, üzündə DE-VAST8 sözü yazılmış tatuirovka olub ki, bunun da tərcüməsi "boşalmış" deməkdir. 19 yaşlı Mark Kropun bu tatuirovkasını qonşu kameradakı dostu edib. Gənc adamı silahlı basqına görə həbs ediblər. Qeyd olunur ki, tatuirovka daha kiçik ölçüdə yazılmaq üçün nəzərdə tutulsa da, məhbuslar içdiyi üçün ölçünün ayarını da qaçırdılar.

Krop türmədən çıxandan sonra üzündəki tatuirovkaya görə iş tapmaq məsələsi çətinləşib. Dediyinə görə, müraciət etdiyi iş yerlərinin sahibləri üzündəki bu yazını görüb, ona gülüşlə cavab verir və ona qarşı ironiya ilə yanaşırlar. Bir neçə belə rədd cavabından sonra Yeni Zelandiya sakini öz problemi barədə facebook sosial şəbəkəsində yazıb. Kişinin yazdığı status 380-nə yaxın layk yığıb.

Yeni Zelandiyadakı kompaniyalardan biri Koppa üzündəki tatuirovkanı lazerin köməyi ilə təmizləməyi təklif edib. Kişi razılıq edib və iş axtarışına bu prosedurdan sonra hazırlaşır.

Qadınlar bu mahnıya qulaq asıb, stressdən azad olurlar

İngilis alimlər "Morconi Union" musiqi qrupunun köməyi ilə qadınlarda stressi azaldan musiqi yaradıblar. "Veightless" adlı mahnı dünyada ilk dəfə məhz qadınların stressini azaltmaq üçün nəzərdə tutulub. İngiltərənin Səslə Müayinə Akademiyasının rəhbəri sözügedən mahnıdakı ritmlərin qadınların ürək döyüntülərini azaltdığını deyiblər. Təcrübə zamanı məlum olub ki, qadınlara dinlənilən bu mahnı onların stresini 11 faiz azaldır. Digər mahnılar isə 65 faiz qadınların narahatlığını artırır, 35 faizi isə istirahət etməsinə səbəb olur. Gitara və piano ilə bəstələnən mahnılar stressi daha da azaldır.

QOÇ - İşgüzar sövdələşmələr aparmaq istəyirsinizsə, bürcünüzün bu son təqvimindən yararlanın. Əmin olun ki, hər şey ürəyinizcə olacaq. Sadəcə, qərarlarınızda reallığa əsaslanın.

BÜĞA - Hiss olunur ki, maddi durumunuz qənaətbəxş deyil. Bu isə əksər sahələrdə passivliyinizə zəmin yaradır. Buna baxmayaraq, nahardan sonra ikitərəfli əməkdaşlıq üçün şanslarınız olacaq.

ƏKİZLƏR - Ulduzların düzümü səhhətinizlə bağlı bəzi problemlərlə rastlaşacağınızdan xəbər verir. Bu səbəbdən də orqanizminizə zidd işlərdən yayınmalısınız. İşgüzar əlaqələrə başlayın.

XƏRÇƏNG - Ay bürcünüzdə olduğu üçün o qədər də uğurlu gün deyil. Bir tərəfdən ətrafınızda lazımı adamların olmaması, digər tərəfdənsə əsəbi situasiyalar ovqatınızı korlaya bilər.

ŞİR - İyulun bu gününü uğurlu keçirəcəksiniz. Şəxsi işlərinizdə dönüş yaratmaq üçün saat 15-dən sonra şanslarınız olacaq. Bütəcəni artırmaq istəyirsinizsə, əzmkarlığınızı artırın.

QIZ - Bütün enerjinizi fəaliyyət prinsipinə istiqamətləndirin. Çünki gələcək perspektivləriniz iyulun bu təqvimindən birbaşa asılı olacaq. Pul sövdələşmələrində ötkəm olun.

TƏRƏZİ - Saat 13-ə qədər ev şəraitində olmağınız vacibdir. Riskli iş görmək, səfərə çıxmaq yolverilməzdir. Əks təqdirdə, əsəbi məqamlar yaşayacaqsınız. Axşamsa qonaqlıq gözlənilir.

ƏQRƏB - Təxminən saat 15-ə qədər ümumi ovqatınız xoş olacaq. Ünsiyyətdə olduqlarınız sizi anlayacaq. Sonrakı müddətdə isə ciddi və böyük mübahisələr gözlənilir. Yaxşı olar ki, səfərə çıxasınız.

OXATAN - Ümumi gərginliyinizə baxmayaraq çıxış yolu tapmağa davam etməlisiniz. Hər şeyi dəqiqliklə ölçüb-biçməli, ağıllı məsləhətlərə qulaq asmalısınız. Uzaq səfərlərə çıxmağa dəyər.

OĞLAQ - Yeni əlaqələr yaratmaq üçün ideal ərafədir. Çox güman ki, bir neçə yeniliyin şahidi olacaqsınız. Sevindirici təkliflər də labüddür. Nahardan sonra səfərə çıxmağa dəyər.

SUTÖKƏN - İstifadə etdiyimiz bütün astroloji mənbələr bu təqvimi bütünlüklə səfər və qonaqlıqlara həsr edəcəyinizi göstərir. Yeni müsahibələrinizə qarşı bir qədər mülayim davranın.

BALIQLAR - Yaxşı olar ki, heç bir ciddi işə baş qoşmayasınız. Əks təqdirdə, uğursuz cəhdlərlə rastlaşacaqsınız. Bununla yanaşı, sizə qarşı qərəz nümayiş etdirənlərə kəskin cavab verməyi də təxirə salın.

Qoroskop
(22 iyul) **Səbuhi Rəhimli**

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Çox təriflənən uşaqlar... stressə girir

İngilis, holland və amerikalı alimlərin apardıqları araşdırmalar nəticəsində məlum olub ki, uşaqları çox tərifləmək onlara yaxşı təsir etmir. Mütəxəssislərin sözlərinə görə, onlar 240 uşaq arasında sorğu keçiriblər.

Uşaqlar valideynləri onları təriflədikcə məsuliyyətlərinin daha da artdığını və bunun onları stressə saldığını deyiblər. Məhz bu səbəbdən də pediatrlar uşaqları həddən artıq tərifləməyin doğru olmadığını və uşaqları sərbəst buraxmağın onlar üçün daha yaxşı olduğunu deyiblər.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.